A°. 1863. N°. 14. Woensdag 18 Februarij. Twaalfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.

Voor *Batavia*	ƒ 12,50.
„ *Java*	„ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen*	„ 15,—.
„ *Nederland*	„ [illegible].

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; Agenten: te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Passeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Padang*, VAN ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Ambina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, K. SUTHERLAND, en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.

Voor de vijf woorden . . . . ƒ 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling „ 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de Mail-Editie dezelfde prijs.
Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór 12 uur.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Sluiting der Mail,
op Zaturdag den 28sten Februarij.
De Fransche Mail
sluit op *denzelfden datum.*

Vendutien.

Vrijdag 20 Februarij
Voor het Woonhuis van den Heer Happé door Cassalette & Co.
en
Van Sydney Paarden door John Pryce & Co.
Zaturdag 21 Februarij
In het Vendu-lokaal, exekutie.
Maandag 23 Februarij
Voor het woonhuis van den Heer de Villeneuve.
en
Voor het woonhuis van den Heer von de Wall, door van Slooten, Morgan & Co.
Houtveiling door Casselette & Co.
Dingsdag 24 Februarij
Voor het woonhuis van den Heer de Lassacie, door van Slooten, Morgan & Co.
Voor het kommissiehuis van Gebr. Roselje & Co.
en
's Avonds Boeken-Vendutie door H. M. van Dorp, in de Harmonie.
Woensdag 25 Februarij
Voor het woonhuis van den Heer van Kampen door van Riet & Wijnveldt
en
Voor het kommissiehuis van Scheuder & van der Crab.
Donderdag 26 Februarij
Voor het kollegie van Boedelmeesteren.
en
Voor het kommissiehuis van van den Biesen & Co.
Vrijdag 27 Februarij
Voor het woonhuis van den Heer van der Crab door Schender & van der Crab.
en
Voor het kommissiehuis van Cassalette & Co.
Zaturdag 28 Februarij
Exekutie bij Bina Hassan.

ADVERTENTIEN.

VIJF-EN-TWINTIG JARIGE ECHTVEREENIGING
van
L. GERARDS
en
M. SPRINGENTVELD.
SAMARANG, den 8sten Februarij 1863. (659)

Getrouwd:
C. W. F. A. HILLING,
en
E. M. DEUX.
SOERAKARTA, 21 Januarij 1863. (663)

Getrouwd:
J. T. WHITE
met
T. J. A. SCHILTER.
SAMARANG, 6 Februarij 1863. (660)

Voorspoedig bevallen van een ZOON vrouwe *K. E. D. Berlemont, Reinell.*
BEZOEKI, 2 Februarij 1863. (658)

Voorspoedig bevallen van een ZOON, Mevrouw *van Rhee, [illegible].*
PASOEROEAN, [illegible]

Bevallen *C. H. de Waal*, geboren *Cox*, van eenen ZOON.
BATAVIA, 16 Februarij 1863.
Eenige Kennisgeving. (664)

Tot onze diepe droefheid overleed op de hoogte van *Gibraltar*, den 27sten November 1862, onze waarde broeder, de WelEdelGestrenge Heer *Petrus Joannes Antonius Kervel*, in leven Consul van België, Consulair Agent van Frankrijk, Ridder der Leopoldsorde en medechef van de firma *P. Kervel & Co.* alhier, in den ouderdom van bijna 48 jaren, na een smartelijk lijden van ruim 4 maanden, en kort na het vertrek van Padang op den 17den September 1862, zijne echtgenoot, onze innig geliefde behuwdzuster, Vrouwe *Maria Catharina Kervel*, geb. *Schrant*, in den ouderdom van bijna 34 jaren, na eene korte ongesteldheid van slechts weinige dagen, op hunne terugreis naar het Vaderland aan boord van het Nederl. Fregatschip **Noach**, Kapt. *Werlle*, nalatende vijf nog jeugdige kinderen.

Mede uit naam der familie:
J. J. H. KERVEL,
L. KERVEL,
geb. *Boessing van Itterson.*
SOERABAIJA, 9 Februarij 1863.
Bijzondere en algemeene Kennisgave. (665)

Heden overleed na eene korte ongesteldheid, de 1ste Luitenant *F. W. Hempe*. Hij was voor allen een braaf en opregt kameraad.

Namens het Korps Officieren der Palembangsche bovenlanden,
De Officieren Commissarissen des boedels,
[illegible]
(680) D. L. HAFELI, 1ste *Luit.*

PAARDEN, KOEIJEN EN HONDEN,
van Melbourn per „CARL."

Op Vrijdag den 20 Februarij 1863
zullen op PUBLIEKE VENDUTIE
verkocht worden:
20 Ruinen en Merries,
waaronder Spannen en Rijpaarden,
1 Hengst,
5 Koeijen, *allen bezet*, en
21 Kangaroo Honden.

Het Schip eene reis van slechts 31 dagen gemaakt hebbende, zoo zijn deze dieren in bijzonder goeden staat overgekomen. Ze zijn te bezigtigen in de Loods, tegenover de Toko van de Heeren ***Brandon & Co.***
(653) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE
op Vrijdag den 20 Februarij 1863,
wegens vertrek,
ten huize van den HoogEdelGestrengen Heer,
Kolonel **E. C. F. HAPPÉ,**
te Weltevreden bij de Sluisbrug,
door
CASSALETTE & CO.,
van deszelfs INBOEDEL, [illegible] Palanquin, ***1 span goede Wagenpaarden***, een goed gedresseerd Dienst-Rijpaard (Ma-kassar) Harnachementen, Wagentuigen, enz. (613)

Op Zaturdag, den een-en-twintigsten Februarij 1863,
des voorde middags ten tien ure, zal de Ondergeteekende, in het Lokaal van het
VENDU-DEPARTEMENT
te Batavia, in het openbaar ten behoeve van den VERBANDHOUDER, den Heer
F. W. NAGEL,
doen verkoopen:

EEN ERF, bebouwd met een Steenen Huis met Pannen gedekt gelegen in het Westerveld, Blok O, Deel vijf, Sub. No. 246, bij de verponding geregistreerd onder Nummer 2799, Buurt of Wijk Chinesche Kamp, ***Passar-Glap***, te Batavia, behoorende aan de Chinesche vrouw **Lim Sioannio**, Weduwe van den Chinees **Jap Lotek.**

W. à BRAKEL REIGER, qq.
BATAVIA, den 10 Januarij 1863. (649)

HOUT-VENDUTIE
op Maandag, 23 Februarij op het Heemradenplein,
door
CASSALETTE & Co.,
van BALKEN, DOLKEN, PLANKEN en eene partij MOLUCCO'S HOUT. (666)

Vendutie
Maandag 23 Februarij 1863,
voor het woonhuis van den WelEd.Gestr. Heer
VON DE WALL,
in ***Gang Kadiman***, door
VAN SLOOTEN, MORGAN en Co.,
van eenen netten en bijna nieuwen
Inboedel,
bestaande uit:
SPIEGELS en SCHILDERIJEN, HANG- en TAFEL-LAMPEN,
Canapés, Stoelen, Tafels, Kasten, Glazen Kasten, Knapen, een expresselijk voor dit klimaat vervaardigde

PIANINO,
PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK,
voorts nog:
een WAGEN, een BENDIE, een span Overwalsche PAARDEN en BENDIE-PAARDEN, TUIGEN, etc. (681)

VENDUTIE
op Maandag den 23sten Februarij,
voor het ***Landhuis*** van **Kampong-Malaijoe**, bij
MEESTER-CORNELIS,
van eenen
NETTEN INBOEDEL,
Paarden, Wagens, Tuigen, Koeijen en Kalveren, Bloemen in potten,
(648) enz., enz.

VENDUTIE
op Dingsdag, den 24 Februarij a. s.,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE EN Co.,
van diverse Manufacturen,
50 stuks Fransche MADAPOLLAMS in stukken van 28 mètres, een factuur IJZERWERK, bestaande uit Scharnieren, Grendels, Knippen, Deursloten, Scheepstimmermansdissels, Duim- en Kruisbengsels, Klinknagels, IJzeren Ramen en Strijkijzers.
GLAS- en AARDEWERK, KRAMERIJEN, SCHILDERIJEN en SPIEGELS, WAGEN- en BENDIJLANTAARNS, KAPLEDER, BEHANGSELPAPIER, Porceleinen WASCHSTELLEN, enz.
Verder:
10 vaten BOURGOGNE WIJN (Beaune).
50 vaatjes pas aangebragte BOTER en
een partij Holl. PROVISIEN in blik,
welke in gesorteerde kavelingen zullen verkocht worden. (686)

Op de Vendutie
van Dingsdag, den 24 Februarij a. s.,
zullen de ondergeteekenden in Vendutie verkoopen:
1 Aandeel in de Javasche Bank,
4 „ „ „ „ Zee- en Brand-Assur.-Maatschappij.
4 „ „ „ Koloniale „
(687) GEBRS. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE
op Dingsdag, 24 Februarij 1863,
wegens vertrek,
voor het woonhuis van den WelEdG. Heer
DE LASSASIE,
op ***Goenoeng Sahari***, door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen netten INBOEDEL, bestaande uit SPIEGELS en SCHILDERIJEN, HANG- en TAFELLAMPEN, CANAPÉS, STOELEN, KASTEN, TAFELS, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK, MATTEN en MARTEVANEN, 1 Engelsche MYLORD, 2 spannen perfecte WAGENPAARDEN, TUIGEN, etc. (682)

Verkoop van BOEKEN, enz.
Op Dingsdag, den 24 Februarij,

zal door den Boekhandelaar
H. M. VAN DORP,
des avonds ten half acht ure, in de SOCIETEIT DE HARMONIE verkocht worden:
eene fraaije verzameling
Hollandsche, Engelsche, Fransche en
Duitsche, BOEKWERKEN,
waaronder vele nieuwe werken van smaak in nette banden.
GULDENS EDITIE. — HILDEBRAND, Camera Obscura.
KOETSVELD, Schetsen uit de pastorij van Mastland. — TER HAAR, Johannes en Theogenes, St. Paulus Rots. - BOGAARS, DE BULL en anderen.
GOETHE'S FAUST, Pracht-Uitgave. 2 dln., 4°. met platen.
KÖRNER, SCHILLER, HERDER. HÖLTY, GRAB, etc. etc.
Duitsche Romans van den laatsten tijd.
HUMBOLDT'S KOSMOS. — BIJBLAD op het Staatsblad 5 deelen. — TIJDSCHRIFT van Neerl. Indië.
MELVILL VAN CARNBEE, Atlas van Neerl. Indië.
THIERS, Histoire du Consulat et de l'Empire, met atlas.
LOUIS BLANC, Histoire de dix ans.
ENCYCLOPEDIE MODERNE NOUVELLE ET ILLUSTRÉ, 27 vol. et 5 vol. planches, ingebonden. ([illegible])

VENDUTIE
op Woensdag den 25sten Februarij,
voor het Commissiehuis van
SCHREUDER en VAN DER CRAB,
van
Diverse Handelsgoederen,
Lijnwaden, Rosborstels, Roskammen, Kruidhoorns, Paardedekens, Hoeden, IJzeren vertinde Waterketels,
(675) diverse Kramerijen, enz., enz.

VENDUTIE
op Woensdag den 25sten Februarij 1863,
ten huize van den WelEdelen Heer **P. S. van Kampen**, op ***Sawa Bazaar***, nabij den gang *Patjenongan*, door
van Riet en Wijnveldt,
van eenen
NETTEN INBOEDEL,
bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Banken, Kasten, Stoelen, Tafels, Martevanen, enz., enz., een welluidend Serafine Orgel uit de fabriek van *Kettner*.
Verder: Goedloopende Wagen- en Bendiepaarden, een Mylord, een Handwagen, een Bendie, Stalgereedschappen, benevens eene melkgevende Koe, enz., enz. (683)

Met referte tot de annonce geplaatst in de Javasche Courant, Handelsblad en Java-Bode van den 10den en 14den Januarij 1863, No. 3 en 4 wordt nogmaals bekend gemaakt, dat op den 26sten Februarij 1863, des morgens te tien uren in het Lokaal van het Kollegie van Boedelmeesteren in het openbaar zal worden verkocht, het bij dat Kollegie verbonden PERCEEL, als:

Een **ERF**, bebouwd met een Steenen Huis en Steenen bijgebouwen met pannen gedekt, gelegen in het Westerveld, blok L, deel 2, No. 154 F, buurt of wijk Kramat, bij de verponding geregistreerd onder No. 8765, toebehoorende aan SUSANNA JACOBA DE KRUIJFF, echtgenoot van GEORGE FRANÇOIS DE RAVALLET, kapitein der infanterie en belast met een hypotheek groot ƒ 8000,—.

Namens het Kollegie van Boedelmeesteren,
De Sekretaris,
(627) C. F. BUSSCHER.
Batavia, den 10den Februarij 1863.

VENDUTIE
op Vrijdag den 27sten Februarij,
voor een huis op ***Goenong-Sahari***,
door
Schreuder en van der Crab,
van
Diverse Boedels van vertrekkende personen,
als: Kasten, Stoelen, Tafels, Banken, Ledikanten, Spiegels en Schilderijen, Consoles met Marmeren bladen, enz., enz.
Voorts: Wagens, Bendies en goedgedresseerde Wagen- en Bendiepaarden. (674)

Wegens vertrek zal
op de Vendutie van Vrijdag den 27sten Februarij,
op ***Goenong-Sahari,***
alsnog worden verkocht:
Een ligte Handwagen,
met lossen Bok, voor een en twee Paarden.
Een span goed gedresseerde WAGEN- en BENDIEPAARDEN, een goed gedresseerd sterk WAGEN- en BENDIEPAARD.
(675) SCHREUDER en VAN DER CRAB.

Op de Vendutie
van Vrijdag den 27sten Februarij,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & Co.
zal worden verkocht de vroeger aangekondigde:
PADI DORSCH MACHINE MET ROSMOLEN.
Zooals dezelve opgesteld in hunne Pakhuizen te bezigtigen is. (646)

VENDUTIE
op Dingsdag, den 3den Maart 1863,
voor de [illegible], door
B. CHARLES.
van alle soorten van MEUBELS, RIJTUIGEN en PAARDEN, enz.
GOEDEREN kunnen bijgebragt worden. (623)

H. J. ROELOFS,
tegenover de ***Harmonie***, heeft per ***Mail*** en ***Scheepsgelegenheid*** ontvangen:
BORDUURSELS klein tenue voor alle wapenen.
Zilveren EPAULETTEN en SCHOUDERKWASTEN.
Fantaisie groot en klein tenue MARINE- en INFANTERIE DRAGONS.
Gouden en Zilveren KOORDEN voor SCHOUDERKWASTEN, enz.
à Contant bij hem verkrijgbaar. (657)

1 Maart 1863

Opening der Hollandsche en Fransche Leesbibliotheek

van

LANGE EN Co. te *Batavia.*

De Catalogus is gratis verkrijgbaar. (677)

Nieuwe aanvoeren van

Gaba en onharige Padi

van **Buitenzorg**, bij

(688) ROLUFS en Co.

PUIKE MANILLA SIGAREN,

CORTADO'S No. 2 en HABANO'S No. 2,

aangebragt van *Nederland*,

à Contant.

(641) VAN DEN ABEELEN EN Co.

Toko Senin van B. CHARLES.

Pas ontvangen:

Een groot assortiment KINDERHOEDJES, KAPSELS en COIFFURES,

tot zeer billijke prijzen. (624)

SPEELGOED,

voor Jongens en Meisjes,

in kisten goed gesorteerd van *f* 25.— *f* 50— à *f* 100.—

Te bekomen bij

(644) H. M. VAN DORP.

Bij *G. Kolff en Co.*, te *Batavia*, dadelijk disponibel om per **Mail** te vervolgen:

voor 1863,

L'ILLUSTRATION	*f* 40.—
AGLAJA (Modeplaatjes)	14.—
JOURNAL DES DEMOISELLES	16.—
HUMORISTISCH ALBUM, met karikatuurplaten	16.—

Voorts:

De nieuwste Mailbrochures en lectuur voor Leesgezelschappen.

(669)

Prima kwaliteit

Engelsche Wagentuigen,

voor Sydney-paarden.

(642) VAN DEN ABEELEN EN Co.

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Ontvangen:

HARMONICA'S van *f* 4, *f* 6, *f* 7, *f* 8, *f* 9 en *f* 12.— Korte Handleiding voor het Harmonicaspel met 12 bekende en meestgeliefde liederen *f* 1.—

SCHAAK-, DAM-, TRIC-TRAC- en BELEGERING-SPELLEN in verschillende prijzen.

QUADRILLEDOOZEN het paar *f* 6.—

BOUWDOOZEN, KINDER-SCHRIJFLESSENAARS, TOOVERLANTAARNS, DOBBELSTEENEN, PASSERDOOZEN, ROULETTEN, etc. etc. (643)

MEUBEL-MAGAZIJN.

TOKO SENIN,

van

B. CHARLES.

Steeds voorzien van alle soorten van

MEUBELS,

beveelt zich aan tot de uitvoering van alle soorten van **Commissiën, verzending en verpakking van goederen, enz.** tot zeer matige prijzen.

(614)

Koloniale Courant.

Namens de Uitgevers wordt aan de abonnés berigt, dat wegens geringe deelneming dit blad **met 1863 niet zal verschijnen.**

Reeds gestorte abonnementsgelden kunnen onmiddelijk terug ontvangen worden bij

(670) G. KOLFF & Co.

Drooge en Geprepareerde VERWSOORTEN,

in het groot en in het klein, tegen billijke prijzen bij

(652) ROLUFS & Co.

MARMEREN VLOERSTEENEN,

van 10 tot 28 Rijnl. duimen,

benevens:

ronde en langwerpige Marmeren platen,

voor CONSOLES en TAFELS, zijn steeds te verkrijgen bij

(615) HAAGER en SCHUURMAN.

NIEUWE ROTTERDAMSCHE COURANT 1863.

Mail-Editie voor Oost-Indie.

No. 1 van bovengenoemde Courant is heden verzonden geworden alleen aan hen, welke opgave of betaling hebben ingezonden.

Nog enkele Exemplaren zijn tegen vooruitbetaling van *f* 36.— voor het geheele jaar disponibel

bij de Expediteurs

LANGE en Co:

NB. Voortaan zal ook met de Fransche Pakketboot zonder prijsverhooging een Nommer worden aangebragt.

Batavia, 17 Februarij 1863, (678)

Verkrijgbaar:

bij **Gebrs. Roselje & Co.**

1ste soort Manilla Sigaren (Londres),

in kistjes van 125 stuks. (684)

RUBANS NOUVEAUX

en toutes couleurs et en toutes largeurs.

Chez

(654) J. LEJEUSNE.

Ce 17 Février 1863.

Aan de attentie van het publiek wordt bijzonder aanbevolen de nieuwe serie van het

Tijdschrift voor Nederl.-Indië,

Onder redaktie van Dr. P. BLEEKER.

Abonnementsprijs f 30.—

Het eerste nummer, met zijn hoogst belangwekkenden inhoud, is gratis te bekomen bij

(672) G. KOLFF & Co.

Puike versche BOTER,

tegen redelijken prijs, à comptant bij

(689) ROLUFS en Co.

Boekhandel: LANGE EN Co.

Voorhanden, om geregeld per Mail over 1863 te vervolgen:

ILLUSTRATION.

ILLUSTRATED LONDON NEWS.

JOURNAL DES DAMES ET DES DEMOISELLES. 1e Editon de Bruxelles.

AGLAJA.

ASMODÉE. (676)

Maandelijksche Kronijk.

Geschiedenis van den dag

12 Afleveringen met PORTRETTEN franko per landmail voor slechts *f* 8,— 's jaars.

Uitgave Joh. NOMAN & Zoon te Zalt-Bommel.

Abonnementen met vooruitbetaling worden aangenomen

te Batavia bij G. KOLFF & Co.

(671) te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co.

Thans alom verkrijgbaar gesteld:

DE NEDERLANDSCH-INDISCHE WETBOEKEN,

uitgegeven door **Mr. LAST,**

In linnen Band . . . *f* 13.—

Franco per Post . . . *f* 16.—

MR. W. E. VAN DER HOUT,

Handleiding ten gebruike bij de uitoefening der Militaire Regtspleging, bewerkt ten dienste van het Leger in Nederlandsch Oost-Indië. . . . . *f* 7.—

Franco per Post . . . *f* 8.—

Gebonden in half linnen Band *f* 2.— meer.

Bij- en omgewerkt Reglement op het beheer der militaire nalatenschappen, ten gebruike voor militaire Kommissarissen,

door den Kapitein-Kwartiermeester VAN BOVEN. . *f* 1.—

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1862. (645)

De Utrechtsche IJZERGIETERIJ,

onder Directie van de Heeren

H. Kruseman en J. van de Wall Bake, levert

Zaag-, Pel-, Olie- en andere Fabrieken, geheel compleet,

SUIKERMOLENS c. a., STOOM- en andere WERKTUIGEN,

HEKWERKEN, VERANDA'S, KOLOMMEN, POMPEN, RAMEN, PIJPEN voor WATER- en STOOMLEIDING en alle andere

IJZER- EN METAALWERKEN,

tegen billijke prijzen.

Informatiën bij de Heeren H. LAUTENSLAGER, **Soerabaija**, J. STOKHEKKER, **Samarang** en te **Batavia** bij

(651) K. M. VERLOOP,

Architect en Werktuigkundige.

DEPOT

van

Inlandsche en Europesche MEUBELEN.

(646) S. A. VAN DEN ABEELEN.

Gang Ketapang bij de ***Gas-fabriek.***

HET PHOTOGRAPHISCH ATELIER

van

WOODBURY & PAGE,

op RIJSWIJK is dagelijks, uitgezonderd Vrijdags, geopend van half 7 tot 10 uur 's morgens.

GEZIGTEN en TYPEN van *Java.*

AFDRUKKEN van negatieve PORTRETTEN, ten vorigen jare genomen, zijn te bekomen à *f* 2.— per stuk. (617)

WILLIAM HENRY HALL,

Shipping and General Commission Agent,

(618) ***BATAVIA.***

Op nieuw ontvangen:

Witte glacé Handschoenen,

van ***Jouvin***, en

AMERIKAANSCHE CRINOLINES.

(685) Gebr. ROSELJE en Co.

MACHINERIEN.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL

en

Van Vlissingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., *Amsterdam.*

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabriekanten, hebben thans ***alhier***, te ***Samarang*** en ***Soerabaija*** ten verkoop gereed liggen:

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van $24\frac{5}{8} \times 51$ Eng. duimen met Waterwerk, 2 stel kamraderen, **Stoommachine** van 16 p. kr, met ketel van 20 p. k., hooge drukking, (liggende ***alhier***).

Drie compleete **DISTILLEER-TOESTELLEN** ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres stroop in 24 uren te verwerken, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Een **SUIKERMOLEN** met Cylinders van 28×56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen en waarlooze cylinder, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven, liggende te ***Samarang.***

Twee Compleete **VACUUM-INSTALLATIËN**, ieder met ééne pan van $7\frac{1}{2}$ Eng. voeten diameter, een toestel ***alhier*** en het andere te ***Soerabaija*** liggende.

Eene Compleete **STOOMMACHINE** (horizontaal) van hooge drukking, ter drijving van een luchtledig toestel met 2 pannen van $7\frac{1}{2}$ Eng. voeten.

Een **SUIKERMOLEN**, met cylinders van $24\frac{3}{8} \times 51$ duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien, liggende te ***Soerabaija.***

Twee **SUIKERMOLENS** met cylinders van $19\frac{5}{8} \times 35\frac{1}{2}$ Eng. duimen, waarvan een met Waterwerk, een ***alhier*** en een te ***Soerabaija*** liggende.

Eenige **CRUSH-** of **BREEKMOLENS**, om met de hand of met stoom gedreven te worden, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija.***

Eenige stellen **SUIKERPANNEN** voor Batterijen in verschillende afmetingen met brandwerk compleet, liggende te ***Soerabaija.***

Een **STOOMWERKTUIG** van 4 paarden kr. hooge drukking zonder Stoomketel, liggende te ***Soerabaija.***

Gesmeed ijzeren **ASSEN** voor Suikermolens van diverse dimensiën, van af 9 Eng. voeten $\times 11\frac{1}{8}$ duim tot $6\frac{1}{2}$ Eng. voeten $\times 7\frac{5}{8}$ duim diameter, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija.***

Een compleet **GAZTOESTEL** tot verlichting van privaat woningen of publieke gebouwen met lampen etc., geheel compleet, liggende te ***Soerabaija.***

rie ijzeren **HIJSCHKRANEN**, ieder hebbende een Draagvermogen van 4000 kilos, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija.***

Twee complete geheel ijzeren **TABAKSPERSEN**, liggende te ***Soerabaija.***

WAARLOOZE DEELEN voor Vacuums- en Stoomketels, als: ***Barometerglasen, Peilglasen, Kijkglasen, Thermometerschalen,*** Pitten voor ***Locatelli-Lampen,*** etc., liggende te ***Soerabaija.***

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30×56 Eng duimen, liggende te ***Soerabaija.***

Zes compleete **VOEDING-MACHINES** voor Stoomschepen met cylinders van 7 en 8 duim diameter.

Te ***Amsterdam*** zijn voorts nog in aanmaak ter spoedige uitzending in Depôt:

Twee luchtledige **TOESTELLEN**, ieder met 2 Pannen van 7' Eng. voeten diameter met Machine, Ketels etc. geheel compleet; en

Vier-en-Twintig **CENTRIFUGES** met Drijfwerk compleet met beweging van onderen, en in stellen van 2, 4 of 6 stuks.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij

CORN. BETH, te ***Soerabaija.***

E. J. EVERTS, te ***Solo*** en bij

de Agenten,

(650) DÜMMLER EN Co., te ***Batavia.***

Oost-Indische Zee- en Brand Assurantie-Maatschappij,

Kantoor *Batavia.*

Algemeene Vergadering van Deelhebbers, ten kantore van de Maatschappij, op Maandag den 2den Maart aanstaande, des middags ten 11 ure, ter verificatie der Boeken en der Balans, afgesloten onder ultimo December 1862.

De Directeuren,

A. R. J. CRAMERUS.

(633) VAN BERESTEIJN.

De Ondergeteekende maakt bekend, dat hij zich heden hier ter plaatse als ***Koopman*** en ***Commissionair*** gevestigd heeft, onder de firma

B. GOMES & Co.

(619) A. B. GOMES.

RIOUW, 22 October 1862.

Iemand, NEDERLANDER, thans ***Administrateur van eene landelijke onderneming***, en door omstandigheden geheel van hem onafhankelijk, verlangende te veranderen, biedt zich aan als ADMINISTRATEUR in eene bovengenoemde betrekking.

Reflecteerenden gelieven zich te adresseren onder Lett. ***S. P.*** Bureau van dit Blad. (631)

Gevraagd:

Een KLERK, die een nette hand schrijft.

Adres letter ***F.*** Bureau *Java-Bode.* (667)

Wordt gevraagd:

Eene Europesche *Bonne* of *Kindermeid.*

ZILVER RUPE.

KRAMAT, 18 Februarij 1863. (656)

Een geëxamineerd Eerste Stuurman (*Nederlander*), wegens ziekte alhier achtergebleven, biedt zich voor die betrekking, dan wel voor die van 2den Stuurman aan. Informatiën te bekomen bij

(636) G. BUIJN en Co.

TE KOOP EEN PIANO

van SCHMITZ,

en goede CARCELLAMPEN met porceleinen BALLONNEN, zeer geschikt tot het verlichten van BILLARDTEN of ZALEN. Adres:

(680) A. THIEBAULT.

TE KOOP *of* TE HUUR

om dadelijk te aanvaarden:

DE RIJSTPELMOLEN,

gelegen te ***Assem***, Residentie ***Cheribon***, met daarbij behoorende

Padie- en Rijstpakhuizen

en groot Woonhuis, alles met Pannen gedekt.

Twee, pl anken Pakhuizen met pannen gedekt, en eene bergruimte bevattende van respectievelijk 4000 en 3800 picols, gelegen te ***Karang Sambong*** en ***Pengarengan***, Residentie ***Cheribon.***

Nadere informatien bij

(621) PANDEL & STIEHAUS.

De ondergeteekenden, passagiers van het Nederlandsch schip JOAN, gezagvoerder ***C. Lasser***, betuigen bij dezen hunnen hartelijken dank aan den Gezagvoerder voor de hoogst aangename behandeling, die zij van hem op hunne reis van Nederland herwaarts hebben genoten waarom zij dezen bodem allen ten zeerste aanbevelen,

C. L'HONORÉ,

E. HÖRNER,

B. HÖRNER,

W. VAN SCHAIK,

(690) J. A. BRASS.

LET WEL!

Alhier zijn successievelijk met de STOOMSCHEPEN van den Ondergeteekende aangebragt de volgende GOEDEREN, waarvan de eigenaren niet bekend zijn en waaronder zich ook bevinden die van andere plaatsen zijn teruggezonden, omdat dezelve aldaar niet werden gereclameerd.

BATAVIA, 31 Januarij 1863. W. CORES DE VRIES.

Merken of Adressen.	Welke Emballage.	Met welk Stoomschip aangebragt.	Van welke plaatsen.	Wanneer aangebragt.
Zonder	1 kast	Makassar	Samarang	3 Sept. 1860
T. E. T.	1 kelder	Idem	Padang en Benkoelen	3 April 1861
Zonder	1 kistje inh. Sago	Palembang	Singapore of Muntok	3 Mei „
[illegible]	1 koker	Menado	Samarang of Soerabaija	5 Julij „
de [illegible]	2 kistjes	Makassar	Padang	3 Aug. „
Heijligers onderoffic.	1 kistje	Makassar	Padang	10 „ „
S. A.	1 kast	Prins van Oranje	Soerabaija	21 Dec. „
Zonder	1 stoel	Idem	Samarang of Soerabaija	15 Febr. 1862
Nina	1 pakje	Makassar	Idem	6 Aug. „
Erschman	1 Idem	Prins van Oranje	Idem	18 Idem „
Doeroes	1 guitaar	Idem	Idem	
B.	4 kisten en 1 ijzer wiel	Idem	Idem	9 Idem „
Lington	1 pakje	Oenarang	Idem	25 Oct. „
H.	1 kistje	Prins van Oranje	Idem	3 Nov. „
Hughard	1 koffer	Menado	Idem	3 Dec. „
Zonder	1 pak. inh. 1 zadel	Idem	Idem	
Idem	1 kist en 3 pak bedd.	Ambon	Singapore	6 Idem „
J. H. L.	1 kist	Menado	Samarang of Soerabaija	
Zonder	1 trommel	teruggebleven op de Stoomboot Tjiliwong	Batavia	15 Idem „
de Gelder	1 kist	Prins van Oranje	Samarang of Soerabaija	19 Idem „
M. No. 4/7	4 stuks ijzer	Idem	Idem	23 Idem „
Zonder	1 pak	Oenarang	Idem	26 Idem „
Idem	1 kistje thee	onbekend	onbekend	onbekend
Idem	1 pak bedd. en 1 stoel	Idem	Idem	Idem
Idem	3 pakken beddeg.	Idem	Idem	Idem
Idem	1 kist	Idem	Idem	Idem
Idem	1 kistje glas	Idem	Idem	Idem
Idem	1 kistje	Idem	Idem	Idem
Idem	1 stoel	Idem	Idem	Idem
Idem	1 kist inh. 1 trommel, 2 boeken en diversen			deze vijf collis zijn alhier van Padang teruggebragt, wordende dezelve aldaar niet gereclameerd.
Idem	1 kist inh. 19 dameshoeden			
Idem	1 kist inh. pijpen, 1 harmonica, potlooden, pennen, enz.			
Idem	1 kelder inh. 1 lamp, 1 trommel en 1 pet			
Idem	1 kist inh. papier, kammen, scheermessen en chinesche brieven			

(632)

TE KOOP of TE HUUR

Eene Landelijke Onderneming,

te bevragen bij

VAN DEN BROEK en VEECKENS,

(637) te *Samarang*.

Te huur gevraagd:

In de nabijheid der Gouvernements scholen te *Weltevreden*,

Een HUIS met vier Kamers,

tegen *f* 125.— 's maands. Adres onder No. 625 bij den Uitgever van dit Blad. (625)

Te Huur:

Een HUIS in de Berendrechtslaan.

Adres:

(679) A. THIÉBAULT.

Holloway's Zalf en Pillen.

Leproosheid en alle huidziekten heerschen veel erger en vreeselijker in warme dan in gematigde luchtstreken. In Oost-Indië, Java en Mauritius worden duizenden door de melaatschheid aangetast en slagtoffers dezer ziekte. Wanneer de huid begint dik en ruw te worden en zich eenige plekken van eene donkerachtige roode kleur vertoonen, dan wordt het tijd dat men den vijand tegengaat. Gewapend met Holloway's Zalf en Pillen wordt de overwinning spoedig behaald. Het bloedt werpt het vergift uit het ligchaam, en alle spoor der krankheid verdwijnt, de eetlust komt terug, en de geestvermogens, kwijnende door de gedachte aan mismaaktheid en misschien de dood zelve, worden door het gebruik dezer onschatbare medicijnen, van vreugde opgetogen.

Doosjes Pillen. à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Than à kontant te verkrijgen:

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Soerabaija	»	Le Roy & Co.
» »	»	Mossembekker & Co.
» »	»	D. Mauritz Martens.
» »	»	J. J. van den Muijsenberg.
» Probolingo	»	Zimmermann & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	J. Kalden.
» Djokjokarta	»	F. J. Schreuder en Hoe Djamboe.
» »	»	Wed. C. W. van der Laan.
» Soerakarta	»	W. Veldman en M. J. Hanssens.
» Tagal	»	Mevr. de Wed. van Dort,
» »	»	A. J. van der Voort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» »	»	M. Blok & Co.
» Buitenzorg	»	P. Schreuder.
» Samarang	»	G. C. T. van Dorp, H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co., Joosten & Co. en bij Soesman & Co.

(620)

Bataviaasch Praauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.

Vertrekt ten 7 ure des morgens.

Ligplaats binnen den kleinen boom. (622)

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand FEBRUARIJ 1863, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.

naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 1sten Maart.

naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.

naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 1sten Maart.

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.

naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen op de Stoombootkantoren in de stad, bij W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en *Soerabaija*; NIEUWVEEN en SCHUIJMER, te *Samarang*.

(647)

Stoomgelegenheid naar Samarang,

per Stoomschip

BATAVIA, kapt. *Nije*,

op den 20sten Februarij.

PASSAGIERS, bestemd naar ***Samarang***, worden beleefdelijk verzocht van deze gelegenheid gebruik te maken, aangezien aan boord van den op den 22sten a.s. vertrekkenden Stoomer ***geene plaatsen*** beschikbaar zijn.

(662) W. CORES DE VRIES.

Passage naar Nederland.

Het nieuwgebouwde en voor den overvoer van Passagiers bijzonder wel ingerigt Barkschip

Anna & Sophia,

Gezagvoerder *H. Beckering*,

voerende een geëxamineerd Geneesheer, zal, na in den Oosthoek beladen te zijn, vermoedelijk tegen medio April de terugreis aanvaarden.

Aan boord bevindt zich eene *melkgevende Koe*, en laat voorts de comfortable inrigting niets te wenschen over.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Gezagvoerder, in het *Java-Hotel*, en bij de Agenten

(657) HAAGER en SCHUURMAN.

Naar Samarang direkt

wordt vracht en passage aangeboden met het Nederlandsch-Indisch schip

Maria Henriette,

Kapitein J. WINTER,

om spoedig te vertrekken.

(634) B. KOPERSMIT en Co.

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het Ned. Fregatschip

REMIGIUS ADOLPHUS,

Kapt. **D. FORBES BROWNING**,

voerende een geëxamineerden Scheepsdoctor en hebbende inrigtingen voor Passagiers; in de laatste helft der maand Maart zal deze bodem gereed te zijn te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(626) HAGEDORN, PLUMP EN Co., ***alhier.***
MAC LENNAN EN Co., ***Soerabaija.***

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het uitmuntend ingerigte snel zeilende Ned. Barkschip

Diana,

Kapt. P. C. TEENGS,

om vermoedelijk tegen het begin van April van hier te vertrekken.

Adres bij de Agenten,

(639) J. CEZARD en Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het voor passagiers bijzonder doelmatig ingerigte Ned. schip

Ouderkerk a/d Amstel,

Kapt. K. J. SWART,

met gelegenheid om te *Samarang* en alhier te embarkeren, en vermoedelijk tegen de eerste helft van Maart van hier te vertrekken.

Adres bij de Agenten,

(640) J. CEZARD en Co.

INGEZONDEN.

Eenigen tijd geleden lazen wij in een der nieuwsbladen eene opmerking over het onvoldoende onderwijs in het schrijven op de Gouvernements scholen, waardoor vele jongelingen bij het verlaten der school verstoken bleven van het voorregt, om als copiisten op de bureaux geplaatst te worden. — Wij zullen hier niet beoordeelen, in hoever die klagt gegrond is; echter kunnen wij de vraag niet onderdrukken, of het werkelijk zulk een groot voorregt is te noemen, om als een levende machine zijn gansche leven gedoemd te zijn om de redaktie van anderen met naauwgezetheid na te schrijven; zoude het niet te wenschen zijn dat de indische jongelingschap zich bij voorkeur toelegde op een nuttig handwerk; waartoe thans, door de welwillende zorg van het Gouvernement, zulk eene schoone gelegenheid bestaat bij de ambachtsschool te Soerabaija? Liever dan om voor 15 tot 30 gulden 's maands zijn geheele leven voor den lessenaar gebukt te zitten om pennen te likken. — Of zou het voor velen hunner iets aanlokkends hebben, om des morgens, als een Heer, met een jongen achter zich, die den inktkoker en de portefeuille draagt, naar het bureau te wandelen? Wij noemen het eene *misère ouverte* en roepen dezulken toe: „kies een ambacht, dat zal u later ruimer beloonen en, al is het ziek, het sterft niet!"

Zoo lang sommige jongelieden of hunne ouders nog van het denkbeeld uitgaan, dat het schande is een ambacht uitteoefenen, zoo lang zullen de goede bedoelingen van het Gouvernement weinig vruchten dragen. — Te vergeefs zal de uitnoodiging zijn der Regering aan de verschillende Departementen en Hoofden van Bestuur, aan de kommissie van onderwijs en door deze aan de onderwijzers „om geene gelegenheid te laten voorbij gaan, om het nuttige en eervolle van den ambachtsstand aan de kinderen, hun ouders of voogden te doen kennen en begrijpelijk te maken en hun over te halen om gebruik te maken van de kostelooze gelegenheid, die hun door het Gouvernement wordt aangeboden," zoo lang de meesten door eene onverstandige vooringenomenheid tegen een eerlijk en nuttig ambacht liever machine blijven, dan pogingen aan te wenden om machinist te worden.

Wij willen hier mede echter niet beweren, dat wanneer een jongeling aanleg heeft om tot ambtenaar te worden opgeleid, het daarom afte keuren zoude zijn, dat hij tracht zijn bestaan te vinden als klerk op een bureau. — Integendeel, maar dat hij zich dan ook tracht te beijveren om niet zijn geheele leven lang de afschrijver van het werk van meer bekwame ambtenaren te blijven. — Er zijn wel is waar gunstige uitzonderingen, en men telt onder de in de Indiën geboren ambtenaren mannen die thans de aanzienlijkste betrekkingen bekleeden en die hunne loopbaan begonnen als copiist, maar deze hebben waarschijnlijk meer geleerd dan fraai schrijven of zijn door vlijt en oplettendheid tot die hoogte gestegen; doch het gros der copiisten blijft wat het is, zoo zij geen verderen aanleg hebben en dan is een ambacht verreweg verkieslijker.

De voorstanders nu van fraai schrijven te leeren, met het doel om copiisten te vormen, kunnen zich geruststellen dat hunne illusie zal worden verwezenlijkt, en het gebrek, zoo het bestaat, op de scholen zooveel mogelijk zal worden weggenomen; want de hoofdkommissie van onderwijs, gehoorgevende aan de meer of min regtmatige klagt, 'tgeen wij niet zullen beslissen; heeft de gouvts. onderwijzers per cirkulaire doen uitnoodigen, „om voortaan meer werk te maken van dezen belangrijken tak van het lager onderwijs."

Om daardoor de indische jongelingschap in staat te stellen een middel van bestaan te vinden als klerk of copiist. — Wij kunnen dus, als goede ingezetenen, om het onderwijs in het schoonschrijven op de scholen meer en meer aan te moedigen, niet anders dan goedkeuren; doch het is ons voorgekomen, dat op den onderwijzer nog andere pligten van meer belangrijken aard rusten.

Eene der belangrijkste pligten, welke de onderwijzer, onzes inziens, te betrachten heeft, is, dat hij zoo veel mogelijk *zelfdenkende* wezens van zijne leerlingen tracht te maken; hij behoort te zorgen, dat zij niet alleen eene fraaije hand verkrijgen, maar dat zij tevens in staat zijn om hunne gedachten in zuiver hollandsch op het papier te brengen: opdat zij ook tot iets anders in staat worden dan tot geestdoodend copiewerk. Men zou het anders kunnen vergelijken met een fraaijen schotel met slechte spijs er op. Met weinig moeite, eene behoorlijke leiding en goede voorbeelden, leeren de meeste kinderen hier te lande goed schrijven en ook goed teekenen; — het zijn machinale bezigheden, maar denken is iets anders.

Indien echter de klagt over het schrijfonderwijs gegrond is en hier niet wederom het oude spreekwoord wordt bewaarheid: „dat de beste stuurlieden zich meestal aan den wal bevinden," dan hebben wij ons zelven afgevraagd, of de redenen daarvan ook niet gedeeltelijk in iets anders zouden gelegen zijn, dan in een laakbaar verzuim van sommige onderwijzers.

Zou de oorzaak daarvan ook te vinden zijn in de stiefmoederlijke bepalingen, waaronder de onderwijzer gedrukt gaat, door de karige tegemoetkoming in den aankoop van schrijfbehoeften; die hij zich tegen hooge prijzen moet aanschaffen en verpligt is aan alle leerlingen zijner school te leveren, zonder daarvoor meer te mogen rekenen dan *f* 2—16 koper of *f* 2,13½ cents 's jaars, voor iederen leerling op Java, en *f* 3.50 cts. voor de Buitenbezittingen en die hij moet vinden uit de 50 duiten 's maands, welke iedere leerling moet betalen voor schrijfbehoeften, en waarvan het overschietende in 's lands kas moet worden gestort?

Of de onderwijzer in staat is, met de hem toegestane gelden zijne kosten te dekken voor de noodige schrijfbehoeften, welke hij daarvoor aan de leerlingen moet leveren, zal uit de onderstaande opgave, ons welwillend medegedeeld en voor eene school van 30 kinderen over een geheel jaar berekend zijnde, moeten blijken.

210	schrijfboeken	à *f* 18.—	per 100	*f*	37.80
15	flesschen inkt	„ „ 1.—		„	15.—
15	pakjes griffels	„ „ 1.—		„	15.—
10	gros stalen pennen	„ „ 2.—		„	20.—
1500	ganzen schachten	„ „ 2.—	per 100	„	30.—
5	doz. pennenhouders	„ „ 1.—	per doz.	„	5.—
4	℔ krijt om op het bord te schrijven	„ „ 0.75		„	3.—
				f	125.80
	voor emballage, vracht en koelieloon			„	6.20
				f	131.—

Alles zonder overdrijving, op de zuinigste wijs en volgens den prijs-catalogus berekend, bedraagt de jaarlijksche rekening voor schrijfbehoeften . . . . *f* 131.—

De tegemoetkoming voor schrijfbehoeften bedraagt *f* 2.13½ per leerling, derhalve nagenoeg . . . „ 64.—

Makende dus een te kort van . . *f* 67.—

Zal men het den man ten kwade duiden, wanneer hij op bezuiniging bedacht, niet zoo dikwijls of niet zoo veel laat schrijven, als bij eene ruimere tegemoetkoming het geval zoude zijn? Niemand zal het bemoedigend kunnen noemen voor den onderwijzer, om van zijne karige bezoldiging, die bij allen in de eerste jaren niet meer dan *f* 100.— 's maands bedraagt, zonder de gewone kortingen daaraf te rekenen, nog geld bij te moeten passen, om zijne leerlingen behoorlijk van het noodige te voorzien, om hun de zoo nuttige en onontbeerlijke schrijfkunst te leeren. Niettegenstaande dit, houd ik mij verzekerd, dat verre weg de meesten hunner, door besef van pligt en eergevoel vervuld, zich beijveren om aan de goede verwachting, die men van hen hebben mag, te beantwoorden.

Ware het dan niet te wenschen, dat de Hooge Regering eindelijk het lot van dien lang miskenden en echter zoo onontbeerlijken stand ter harte nam en het voorstel tot hunne lotsverbetering, reeds voor lang door de Hoofdkomissie aangeboden, goedkeurde en in werking bragt? — Waarlijk, door den onderwijzer te releveren, zijn lot te verbeteren en hem in de positie te plaatsen, die hem in de matschappij toekomt en hem in bezoldiging niet gelijk te doen blijven met een opziener bij de kultures, zal men ook het onderwijs der jeugd verbeteren; want als de onderwijzer niet meer zoo gedrukt moet gaan onder de zorgen voor zijn tijdelijk bestaan en hij niet meer verpligt zal zijn allerhande middelen aan te wenden om nog iets te verdienen, ten einde zijn karig inkomen eenigzins te verbeteren, zal hem zulks ongetwijfeld nieuwen moed geven en hem aansporen, om zich met verdubbelden ijver toeteliggen op de pligten aan zijne betrekking verbonden.

De roeping des onderwijzers is van een edelen aard; — van hem verwacht men de opkweeking en vorming van een toekomstig geslacht voor de maatschappij! — Inderdaad die taak is vereerd, maar moeijelijk; doch de belooning allerkarigst en onvoldoende en van de eer alléén kan men niet leven.

Mogt dan deze stem niet zijn die des roependen in de woestijn en de Hooge Regering, die zóó weldadig zorgt, dat er goed en doelmatig onderwijs wordt gegeven, en die in vele opzigten zóó vrijgevig is, ook weldra aan de billijke klagten gehoor geven van hen, die hun leven gewijd hebben aan het welzijn der indische jeugd.

Dixi.

Wij vereenigen ons ten volle met de denkbeelden van onzen inzender: de onderwijzer, vooral hij die pas in Indische dienst treedt, heeft het niet breed, en zijne indemniteit voor schrijfbehoeften is zeer krap. De onderwijzer wordt thans uit een ander oogpunt beschouwd als vroeger, toen men als chirurg een barbier en als onderwijzer een begunstigd heerenknecht had. Doch — beschouwt men te regt den onderwijzersstand als eene der gewigtigste, dan mag het ook wel blijken uit de bezoldiging.

Red.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

De Overlandmail, loopende tot 9 Januarij, is in den nacht van 16 op 17 dezer alhier aangekomen, per stoomboot *Batavia*, gezagvoerder G. A. Nije.

In de *Jav. Ct.* van heden deelt de Asst.-Resident voor de policie den ingezetenen van Batavia mede, dat op den 19den dezer bij gelegenheid van 's Konings geboortedag des morgens volksfeesten op het Koningsplein voor de Race oods zullen plaats vinden, des avonds zal die tent geïllumineerd wezen en tegen half tien ure een vuurwerk afgestoken worden, zullende zich den geheelen dag aldaar twee muziekkorpsen doen hooren.

Het aangekondigde koncert ten voordeele der nagebleven betrekkingen van onzen ons te vroeg ontvallen toonkunstenaar A. G. Calmer heeft gisteren avond plaats gehad. De schouwburgzaal was eivol, en de Gouverneur-Generaal met familie, benevens vele aanzienlijke personen woonden het koncert bij. Het doel, waarmede deze muziekavond werd gegeven, legt reeds van te voren als van zelf der kritiek het stilzwijgen op, zoodat van aanmerkingen of berispingen geen sprake zou kunnen zijn. Doorgaans ziet men den verslaggever van dergelijke koncerten zich op deze wijze van de zaak afmaken met een paar loftuitingen in algemeenen zin, een paar loci communi. Dit koncert integendeel zou de kritiek glansrijk kunnen doorstaan — altoos met het oog op de beschikbare krachten ter dezer plaatse — en zoowel de stukken voor groot orkest en de koren, als de soloos, duoos en wat er verder ten gehoore werd gebragt, werden op uitstekende wijze uitgevoerd. Aan bewijzen van bijval ontbrak het den musici dan ook niet, en dit zij hun de belooning voor hunne moeite, alsmede de overtuiging van het gezin van Calmer een aanzienlijke bijdrage te hebben geschonken.

Naar wij uit goede bronnen vernemen zullen de veilingen door het Spaansche Gouvernement van Manilasigaren dit jaar weder, evenals vroeger, op Manila plaats hebben.

Van Soerakarta schrijft men ons het volgende:

De westmoesson is hier zeer zacht, zelden regent het en dan nog zeer weinig, in sommige streken is in 20 dagen achtereen geen regen gevallen, daardoor is de waterstand in de rivier zeer laag.

Niettegenstaande dit is de stoomboot *Kratos*, in den avond van den 8den dezer omstreeks 8 uur s' avonds aan de laadplaats te Djoeroep gearriveerd.

Den volgenden dag zijn de Resident, Z. H. de Soesoehoenan, pangeran Mangkoe Negoro en vele voorname Inlandsche hoofden aan boord geweest en zijn naar Beton gestoomd.

De aankomst dezer boot wekte de algemeene nieuwsgierigheid op, want het wemelde van Europeanen, Inlanders en Chinezen, om deze nieuwigheid voor de binnenlanden in oogenschouw te nemen.

— De Inlander Reso, die een aanslag op het leven van Mevr. v. H. heeft gedaan, is de vorige maand gevat.

Onder de ingezonden stukken van de *Soerabijasche Nieuws-Bode* van 11 Februarij ll. leest men:

Eene treurige tijding heeft zich bevestigd:

De WelEd. Heer P. Kervel is op reis naar Nederland den 27 Nov. in de nabijheid van Gibraltar overleden, terwijl den 17 Sept. (vier dagen na hun vertrek van Padang), zijne waardige en zoo beminnelijke echtgenoot Maria Catharina Schrant reeds bezweken was, zoodat hunne vijf onschuldige kinderen geheel ouderloos in Nederland zijn aangekomen.

Op alle vrienden en kennissen zal deze tijding een diepen indruk maken, en velen zullen het verlies van zulk eene familie nog lang betreuren.

De WelEd. Heer P. Kervel verliet ons in Aug. ll. in den krachtigen leeftijd van 43 jaren; 18 jaren had hij in Indië doorgebragt en er door eigen vlijt en bekwaamheden een stand en aanzien bereikt die aller achting waardig zijn.

Als chef van een groot handelshuis, als konsul van België konsulair agent van Frankrijk, ridder der Leopoldsorde, en lid van verschillende vereenigingen, was hij zijne medemenschen en vooral zijne stadgenooten van veelzijdig en degelijk nut. — Armen, weezen en hulpbehoevenden stond hij onbekrompen bij; door eene belangelooze weldadigheid, zoo als men er hoogst zelden aantreft, wist hij hier eene inrigting tot stand te brengen, die door alle weldenkenden als een bijzondere weldaad voor de jeugd van Soerabaija erkend wordt en waarvoor hem menige ouders dankbaren lof zullen nageven. Wij weten ook dat elders dergelijke instellingen door zijne medewerking zijn tot stand gekomen.

Te regt betreuren wij het verlies van dien man, die onvermoeide vlijt aan een schrander oordeel en helder doorzigt paarde, die immer met vrijmoedigheid en zonder aanzien des persoons voor zijne handelingen en overtuiging uitkwam, die zich altijd gelijk bleef en nooit een handbreed van zijn pligt en zijn geweten was aftebrengen, die weldeed aan armen en rijken, en een opregt voorbeeld van godsvrucht en deugd was voor de gemeente.

Levendig staat ons nog het beeld van zijne waardige echtgenoote voor oogen; hare bevallige manieren, haar zoo zacht en goedaardig karakter, haar vredelievende omgang, waarin zelfs geen zweem van trots of eigenzin doorstraalde, verspreidden genoegen en geluk in de familie, en maakten den gunstigsten indruk op allen die haar kenden.

Ach, die ware echtgenooten, zij zijn elkander zoo vroegtijdig en zoo onverwacht in het ander leven gevolgd: dat zij dáár te zamen hereenigd het welverdiende loon ontvangen van hun stichtend en weldadig leven, en dat hunne vijf onmondige kinderen hier de waardige erfgenamen worden dier onderlijke deuggen, en zegen en geluk op hun levenspad ontmoeten!

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 14 TOT 17 FEBRUARIJ 1862.

MARINE-HOTEL. Schultze, van Oenaraug. — Netering, A. W. F. van der Meer van Kuffeler, van Nederland. — Metzler en familie, Mejufvr. Metzler, Mejufvr. Harlof, van Soerabaija. — D. J. ten Zeldam Ganswijk, van Krawang.

HOTEL DES INDES. A. L. Warmolts en Echtg., van Anjer. — M. J. Gaymans, van Buitenzorg. — B. Zapp, G. A. Nije, Coquelin en familie, van Singapore. — Piton, van Soerabaija.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Court, van Neissel, van de Reede. — Dr. Ploem, van Sindanglaija.

JAVA-HOTEL. Bierings, Prins en familie, van Pontianak. — Tollens, van Buitenzorg. — Lenschau, van Hamburg. — Franssen, van Holland.

Aangekomen en Vertrokken Passagiers.

VAN 14 TOT 17 FEBRUARIJ 1863.

Met het Ned. Ind. stooms. *Macasser*, gezagv. J. C. Bierings, de onderint. 1ste klasse Prins, Echtgenoot en drie kinderen, 1ste luits. Luijmes en van Son, de Heeren Hörner, Halkema, Echtgenoot en moeder, benevens Z. M. troepen van Sinkawang via Pontianak en Billiton.

Met het Ned. Ind. stooms. *Batavia*, gezagv. G. A. Nije, de Heeren J. G. Lenschou, R. Zapp, J. Stelling, C. F. W. Wiggers van Kerchem, Echtgenoot en twee kinderen, Coquelin, Echtgenoot en één kind, Groen, Luit. ter zee 2de klasse Lapido, Mej. Rijk, Radèn Maas Ario Koesoemo, benevens Z. M. troepen, van Singapore, via Muntok en Riouw.

Met het Ned. Ind. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis, de Heeren J. A. Huguenin, Mevr. J. H. Bergsma, Ch. F. Schormach, H. D. Domburg, Bake, Soeters, Humbert, Brinkgolf, Kayser, Jones, Berlow, Bloyer, Kettler, Z. M. troepen, naar Singapore via Muntok en Riouw.

Met het Ned. Ind. stooms. *Oenarang*, gezagv. H. Kramer, Off. van Gez. 1ste klasse D. Doyer, Echtgenoot en twee kinderen, met eene europ. min en één kind, 1ste Luit. van Weeren, Echtgenoot en één kind, inl. 1ste Luit. Meijer, Echtgenoot en vier kinderen, de Heeren J. C. A. van Asperen, W. Greve, Wakkia, L. Hessels, W. F. van Stulpnagel, K. Munder, Weisz, Echtgenoot en twee kinderen, Muller, Pluim Mentz van Kalkhoven, twee heeren Limburg Brouwer, M. Henderson, twee jonge heeren Vijzelaar, benevens Z. M. troepen naar Samarang en Soerabaija.

Samarang, 13 Februarij. Naar men uit eene goede bron verneemt zal er spoedig eene expditie tegen *Nias* ondernomen worden, en is het 3e. Bat. Inf. (alhier in garnizoen) bestemd, om daaraan deel te nemen. Zijn deze geruchten *waar* — wij juichen alsdan deze bepalingen toe, want is de noodzakelijkheid eenmaal dáár om eene expeditie aan te vangen, dan zoude het voorzeker een stooten aan denzelfden steen zijn, indien niet terstond, bij den aanvang, de noodige krachtsontwikkeling plaats had.

(*Sam. Ct.*)

Soerabaija, 10 Februarij. Men schrijft ons van Djokja.

Onze plaats verkeert thans in een zeer abnormalen toestand. De Resident is zoo als ik vroeger schreef, naar Batavia vertrokken en reeds te Buitenzorg aangekomen, van zijne terugkomst is nog niets bekend. De militaire kommandant is, waarschijnlijk op hooger last, reeds sints veertien dagen van hier, zonder dat men weet waarheen, van eene overplaatsing is echter ook nog niets bekend. Bovendien raken wij ook onzen algemeen bekenden kundigen doctor Greiner kwijt, die dezer dagen voor zijne zoo zeer geschokte gezondheid naar Europa terugkeert. God geve dien waardigen man zijne gezondheid weer en schenke hem eene voorspoedige reis. De vervanger van dezen is nog niet benoemd. Ziedaar dan dat weleer zoo aardig plaatsje zonder resident, zonder militairen kommandant en eerstaanwezenden officier van gezondheid.

— Den 21sten Januarij jl. heeft zich, vrij zonderling, de jonge L., een jongmensch van 19 jaren, door ophanging van het leven beroofd, en wel zoo als men beweert, omdat zijne huishoudster hem zou verlaten hebben.

— Men schrijft ons van de Zuid- en Oost-Kust van Borneo dt. 20 November.

Opmerkenswaardig is hier de zucht der vraatzuchtige krokodillen naar Hadji-vleesch. Ziedaar de derde inlandsche prister die op die wijze wordt opgeroepen, om te verschijnen voor den regterstoel van den Almagtige.

Op Java wil men wel eens eens gewagen van de stoutmoedigheid der riviertijgers, hier echter behoort het rooven van een inlander door een kaaiman onder de gewone voorvallen van den dag! En waarlijk men is daarom niet voorzigtiger. De leer van het noodlot boezemt ook hier eene zekere verachting in voor den dood. Het is Allah's wil, het moest zoo gebeuren, dat was van te voren reeds zoo bepaald, Allah weet het toekomende, ergo dat moest plaats hebben. Ziedaar de drogredenen, waarmede men de behoedzaamheid in slaap wiegt.

Eenige weken geleden roeide een inlander in eene djoekong naar zijne ladang. — Eensklaps ontwaart hij den monsterachtigen kop van een enormen kaaiman, die met den stroom mede regelregt op hem aankomt. Naar land te roeijen en uit de djoekong te springen geschiedde even snel, als hij er aan dacht om het veege lijf te redden. En waarlijk het was hoog tijd. Naauwelijks heeft hij den oever bereikt, of de krokodil, verwoed over het ontsnappen van eene dusdanige prooi, slaat de vreeselijke tanden in het ranke schuitje, doet het kantelen en slaat het vervolgens met den geschubden staart aan splinters.

Een ander Inlander was echter zoo gelukkig niet. In het midden der rivier door een uitgehongerden kaaiman aangevallen, verdween hij als een bliksemstraal uit de oogen der verschrikte omstanders. Te vergeefs zocht men dagen achtereen naar het lijk met onvermoeiden ijver, te meer omdat de ongelukkige eene niet onaanzienlijke som aan zilver bij zich had gehad. Maanden daarna ving men door middel van een aap aan een ijzeren haak bevestigd den krokodil in kwestie, wiens maag niet alleen die som restitueerde, maar daarenboven nog verscheidene ringen, duiten en haarbossen van vroegere slagtoffers.

(*Soer. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

BEKENDMAKING.

Namens den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie op *Donderdag den 19den Februarij* 1863 des voormiddags ten tien ure, op het Gouvernements-huis te Weltevreden, algemeene audientie zal verleenen aan alle departementen en kollegiën van algemeen bestuur, autoriteiten en ingezetenen, ter gelegenheid der verjaring van 's Konings geboorte-dag.

De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,
Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:
Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat Hij, met het oog op art. 60 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië, aan de eigenaren van het land Blaradja, gelegen in het Westerkwartier der Bataviasche Ommelanden, tot wederopzeggens hebbende toegestaan de oprigting van een bazaar aldaar;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Op de eigenaren van het land Blaradja en op den bazaar aldaar van toepassing te verklaren het reglement voor den bazaar te Tjikarang (staatsblad van 1854, no. 1), behoudens bepaling, dat op den bazaar te Blaradja alleen des Zondags van elke week markt mag worden gehouden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chineesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BATAVIA, den 13den Februarij 1863.

L. A. J. W. SLOET.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 17.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, uit aanmerking, dat de wenschelijkheid is gebleken, om de ondernemingen, die door het in werking brengen van maildiensten aan het algemeen belang van veel nut zijn, door het vrijstellen van de betaling van haven- en ankeragegelden van regeringswege te gerieven;

En lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Met afwijking in zooverre van art. 9 der publikatie van 28 Augustus 1818 (staatsblad no. 61), gewijzigd bij art. 5 der publikatie van 23 December 1850 (staatsblad no. 42), krachtens magtiging des konings te bepalen:

Dat van het betalen van haven- en ankeragegelden worden vrijgesteld de schepen van maatschappijen voor maildiensten, doch alleen in havens, bestemd voor de eerste afleveringen van mailpakketten.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BATAVIA, den 14den Februarij 1863.

L. A. J. W. SLOET.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 18).

Bij Koninklijk besluit van den 14den December 1862, no. 21 is de kapitein der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië, met verlof in Nederland, A. Struiken, op verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

Erkend:

Krachtens magtiging des konings, de heer A. F. H. de Pina, als konsul van Frankrijk te Padang.

Benoemd:

Tot adsistent-resident van Poerbolingo (Banjoemaas), de kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures H. F. Verploegh.

BIJ DE ALGEMEENE REKENKAMER.

Tot eersten kommies, de tweede kommies bij dat kollegie S. S. de Vries.

Tot tweeden kommies de derde kommies bij dat kollegie L. de Scheemaker.

Tot derden kommies, de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst L. W. van Buel.

Tot translateur voor de Armenische taal te Batavia A. P. Aganoor.

Gesteld:

Ter beschikking van den direkteur der burgerlijke openbare werken, de hoofd-ingenieur voor spoorwegen en industrie in Nederlandsch-Indië J. Dixon.

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden,

Is ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, van de verdere vervulling der betrekking van lid in den raad van justitie te Makasser, de heer W. Jonas, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BIJ DE SUB-KOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MAGELANG (KADOE).

Ontslagen:

Eervol, uithoofde van vertrek, als lid, M. H. de Vogel, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, E. D. Levyssohn Norman, kontroleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Kadoe.

Goedgekeurd

Dat door den Direkteur der Kultures

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES,

Zijn geplaatst:

In de residentie Preanger Regentschappen, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaren ter beschikking F. G. A. Canter Visscher en A. van der Gon Netscher.

In de residentie Soerabaija, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking Jhr. H. A. de Geer.

In de residentie Banjoemaas, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaren ter beschikking W. J. Dinger en C. M. Ketting Olivier.

In de residentie Madioen, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking K. W. H. Ligtvoet.

Is overgeplaatst:

Uit de residentie Rembang naar de afdeeling Patjitan, ter beschikking van den adsistent-resident aldaar, de kontroleur der derde klasse K. W. van Gorkom.

Militair Departement.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Bevorderd:

Tot dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse, inspekteur der hospitalen, de officier van gezondheid der eerste klasse J. J. Lindgreen, van het groot militair hospitaal te Samarang.

Tot officier van gezondheid der eerste klasse bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Djokjokarta, de officier van gezondheid der tweede klasse P. A. Bol, thans ter beschikking te Batavia.

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement

Zijn geplaatst:

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Gombong, de officier van gezondheid der derde klasse J. F. P. Ermerins, thans ter beschikking te Batavia.

Bij het garnizoen te Meester-Cornelis, de in aktiviteit herstelde officier van gezondheid der derde klasse A. C. Langerveld.

Bij de veterinaire dienst te Soerabaija, de adjunkt paardenarts J. J. Postma, onlangs uit Nederland te Batavia aangekomen.

Overgeplaatst:

Bij het garnizoens-hospitaal te Tjilatjap, de officier van gezondheid der tweede klasse P. C. van Goens, van het groot militair hospitaal te Willem I.

Bij het garnizoens-hospitaal te Soerakarta, de apotheker der tweede klasse J. van Gorkom, van het garnizoens-hospitaal te Muntok.

Geplaatst:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant K. H. A. Uhlmann.

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant W. H. Aussems.

Bij het 3de bataillon, de tweede luitenants A. A. van der Bilt la Motthe en G. Gorter.

Bij het 5de bataillon, de tweede luitenant C. E. J. Schweijs.

Bij het 8ste bataillon, de tweede luitenant H. H. G. Fransen; allen onlangs uit Nederland te Batavia aangekomen.

Bij het 9de bataillon, de eerste luitenant W. J. Havenga, onlangs uit Nederland van verlof teruggekeerd.

Bij het 10de bataillon, [illegible] W. [illegible] Erp, onlangs uit Nederland te Batavia aangekomen.

Bij het 11de bataillon, de kapitein W. J. L. Schmidt en de eerste luitenant A. Luijmes, eerstgenoemde onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, en de andere op zijn verzoek eervol ontslagen als adjudant van den militairen kommandant der Wester-afdeeling van Borneo.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant H. W. Mijnders, onlangs uit Nederland te Batavia aangekomen.

Bij het 16de bataillon, de eerste luitenant H. A. Hartwig, onlangs uit Nederland van verlof teruggekeerd.

Bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de tweede luitenant M. M. L. Schell, onlangs uit Nederland te Batavia aangekomen.

Zijn overgeplaatst:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 2de bataillon, de kapitein B. W. van IJperen en de eerste luitenant J. van Weeren, van het 3de en 10de bataillon;

Bij het 3de bataillon, de kapitein J. T. F. Renaud, van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo.

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant D. C. A. Westerberg, van het 12de bataillon.

Bij het 6de bataillon, de kapitein H. Spoelder, van het 9de bataillon.

Bij het 14de bataillon, de kapitein A. J. van Winsheijm, van het 4de bataillon.

Bij het 15de bataillon, de inlandsche tweede luitenant Singoresso,

Bij het 16de bataillon, de inlandsche tweede luitenant Sandiman, beiden van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden.

Bij het 17de bataillon, de kapitein H. Brinkgreve en de inlandsche tweede luitenant Kemplo, van het 13de bataillon en van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden.

Bij het garnizoens-bataillon der tweede militaire-afdeeling op Java, de tweede luitenant J. Zwang, van het 2de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de kapitein L. F. Buzette en de inlandsche eerste luitenant J. Rakarias, van het 16de bataillon en van het opgeheven garnizoens-bataillon der stad Batavia.

Bij het korps pupillen, de tweede luitenant H. J. Gerlings, van het 3de bataillon, met bepaling, dat hij als zoodanig zal worden gevoerd à la suite van zijn wapen.

Bij het subsistenten kader te Batavia, de inlandsche eerste luitenant Sabang.

Bij het subsistenten kader te Samarang, de inlandsche eerste luitenant D. Patie,

Bij het subsistenten kader te Soerabaija, de inlandsche eerste luitenant Maijer, allen van het opgeheven garnizoens-bataillon der stad Batavia.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Zaturdag den 21sten dezer zullen Postpakketten worden gesloten voor

BANDJERMASIN,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de stad tot 4 uur.

Op Zondag den 22sten dezer zullen Postpaketten worden gesloten voor

BENKOELEN en PADANG,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

De Inspekteur der Posterijen in N.-I. herinnert bij deze belanghebbenden, dat de volgende Mailstoomer den 1sten Maart zal vertrekken, zoodat de Brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het Postkantoor te *Weltevreden* zullen worden gesloten op

Zaturdag den 28sten Februarij aanst.,

des avonds ten 8 ure, voor Europa, Amerika, Britsch-Indië, Kaap de Goede Hoop, Australie, China, Japan, enz., enz., benevens voor Banka, Palembang en Riouw.

Verder, dat met deze gelegenheid tevens zullen worden gesloten en verzonden de mailpakketten bestemd ter doorzending van Singapore per de FRANSCHE MAIL; zullende echter de afzenders van daarvoor bestemde brieven dit hun verlangen op de adressen moeten bekend stellen.

Paarden- en Rijtuigen-Belasting over 1863.

De direkteur der middelen en domeinen herinnert belanghebbenden bij deze, dat de belasting op paarden en rijtuigen over het loopende jaar moet worden voldaan *vóór of op ultimo Maart a. s.*, zullende tot ontvangst dezer belasting, voor zooveel de residentie Batavia betreft, dagelijks (*met uitzondering van zon- en feestdagen*) worden gevaceerd op de volgende plaatsen:

Ie. Voor de stad en voorsteden:
ten kantore van den algemeenen ontvanger op Weltevreden;

IIe. Voor het Zuider-kwartier der Ommelanden:
op Meester-Cornelis, door den adsistent-resident van het Zuider- en Ooster-kwartier der Ommelanden;

IIIe. Voor het Ooster kwartier:
door den schout te Bekassi; en

IVe. Voor het Wester-kwartier:
door den adsistent-resident te Tangerang.

Vertrekkende Personen.

L. J. Mulder.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TELEGRAFISCH OVERZIGT.

Berlijn, 9 Januarij. Op het adres van de magistratuur der hoofdstad, bij gelegenheid van Nieuwjaarsdag, heeft de koning geantwoord, dat de tegenwoordige toestand, die men konflikt noemt, een gevolg is van de verwarring, waarin de gemoederen verkeeren. Hij (de koning) wil de staatsregeling behouden en beschermen. Wat hij tot welzijn van het vaderland noodzakelijk acht, moet hij binnen de grenzen der konstitutie met alle middelen tot stand brengen. Hij laat zich niet van het dwaalspoor brengen door eene voorbijgaande miskenning. De taak van alle welgezinden, vooral van de gemeenteraden, is om eene juiste kennis van de zaak te helpen verspreiden.

St. Petersburg, 9 Jan. Het komité voor de wijzigingen in de regten heeft besloten, om het invoerregt voor ruwe Suiker van af 1864, jaarlijks met $1/4$ roebel per pud achtereenvolgens tot in 1870 te verminderen, zoodat alsdan zoo bij aanvoer te land als over zee, het regt $1 \frac{1}{2}$ roebel zal bedragen.

New-York, 26 December. De president Jefferson Davis bevindt zich in den staat Tenessee, alwaar hij zich onledig houdt met een plan tot aanval op Nashville.

De *New-York Herald* doet het voorstel tot de bijeenroeping eener konventie uit de getrouw gebleven staten der Unie, met uitnoodiging aan al de oproerige staten, om aan de konferentien deel te nemen, ter beraadslaging over de herstelling van den vrede.

27 December. De Zuidelijken hebben Winchester (in Virginie) ontruimd, waarna die plaats door de bondstroepen is bezet.

De minister van financien te Washington heeft een voorstel ingediend, tot het sluiten eener leening van 300 millioen dollars voor de dienst van het loopende jaar, benevens 600 millioen voor die van het volgende jaar, op zoodanige wijze als door het kongres zal worden goedgekeurd.

27 Dec. Men verwacht dat de president Lincoln zijne belofte zal vervullen betreffende de afkondiging der emancipatie op 1 Jan., met uitzondering ten aanzien van Delaware, Missouri, Maryland, Kentucky, een gedeelte van Virginie, Noord-Carolina, Louisiania en Tenessee.

De *New-York Tribune* verzekert, dat er eenige neger-regimenten reeds worden gevormd, ter bevordering der emancipatie. Deze zullen geplaatst worden aan de oevers van den Mississippi en tot bezetting der forten beneden New-Orleans.

27 Dec. De toestand van het Fransche leger in Mexiko is kritiek, ten gevolge van de ziekten en het gebrek aan levensmiddelen. Er zijn Fransche agenten hierheen gezonden tot aankoop van levensmiddelen. De Mexikaansche gezant heeft hiertegen geprotesteerd. Doch de heer Seward heeft verklaard ten deze niet tusschen beide te kunnen komen.

De nederlaag der Noordelijken onder generaal Burnside heeft in Amerika eene groote moedeloosheid te weeg gebragt. In den gang der politieke aangelegenheden ziet het er in het Noorden even slecht uit als bij de armee. Lincoln wil toch zijn emancipatieplan doorzetten. Er is in den Senaat eene wetsvoordragt ingediend, ter oprigting van 100 regimenten zwarte troepen. De president der Zuidelijken heeft eene proklamatie uitgevaardigd om generaal Butler of elk ander officier der Federalisten, die slaven mogten kommanderen, aan de regtspraak over te leveren der betrokken staten. De Zuidelijken hebben de stad Hallyspring bemagtigd en 500.000 dollars aan krijgsmaterieel buit gemaakt. Zij rukken nu op naar Columbus.

Het huwelijk van den prins van Wallis zal in Maart e.k. plaats hebben. Men zegt dat koningin Victoria en keizer Napoleon per telegraaf elkander hebben gekomplimenteerd met het nieuwe jaar.

Er heeft eene ministeriele krisis plaats gehad in Turkije. Thans is Kiamil Pacha groot-vizier, Ali Pacha minister van buitenlandsche zaken en Fuad Pacha president van den raad.

Op den 12den Januarij zouden de Kamers in Frankrijk door den keizer in persoon worden geopend.

In Italie is eene enquête ingesteld naar de oorzaken van de rooverijen in het zuiden des rijks.

In Napels heeft een oploop plaats gehad ten gunste van de Bourbons. De plannen der zamenzweerders zijn echter verijdeld en de belhamels gevat.

De toestand der Fransche armee in Mexiko is allerellendigst. Zij hebben met gebrek aan levensmiddelen te kampen en tevens niet minder met zware ziekten.

Eenige katoenfabrieken zijn in Engeland weer beginnen te werken, iets dat terstond een gunstigen invloed heeft uitgeoefend op het fonds der bedeeling.

Te Londen is op 10 Januarij de onderaardsche spoorweg voor het publiek geopend.

De *London Gazette* heeft de voorwaarden gepublieeerd, waarop de Ionische eilanden aan Griekenland zullen worden afgestaan. De Grieken zweeren altijd nog bij hun koning Alfred en willen van geen ander Souverein weten.

Op de nieuwjaarsreceptie heeft de Paus verklaard, dat Piemont weldra berouwhebbend aan de voeten van St. Petrus zou vallen. De paus was zeer voldaan over de politiek des Franschen keizers.

Het gerucht dat koning Victor Emanuel Parijs zou bezoeken, wordt tegengesproken.

De stoomboot *Celyon*, die de Indische mail overbragt, heeft eene brik aangevaren. Dit laatste vaartuig is daarop gezonken.

(Wat heeft die Engelsche mail tegenwoordig veel ongelukken! *Red.*)

LAATSTE TELEGRAMMEN.

Suez, 19 Januarij. Ik moet u het overlijden bekend maken van Saïd Pacha, onderkoning van Egypte. Hij overleed op den 17 dezer. Ismael Pacha is zijn opvolger.

Men heeft berigt ontvangen, dat het beruchte kaperschip *Alabama* (No. 290) zijne exploiten in de Chinesche wateren wil gaan voorzetten, dewijl het in de Amerikaansche wateren te veel op de hielen wordt gezeten.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Partikuliere Korrespondentie.

9 Januarij 1863.

Het nieuwe jaar legt aan gewone menschen op, elkaêr heil en zegen toe te wenschen, en aan de magtigen der aarde, de volksvertegenwoordiging, de regering en vooral de verschillende vertegenwoordigers van andere mogendheden aan hunne hoven, toe te spreken. Ik herinner mij niet, dat vroeger die nieuwjaars-toespraken der vorsten met zoo bijster veel belangstelling werden te gemoet gezien. Doch sints eenige jaren geleden keizer Napoleon op nieuwjaarsdag aan den Oostenrijkschen gezant de woorden deed hooren, die de aankondiging bevatten van den Italiaanschen oorlog, vraagt men zich zelven telkens reeds eenige dagen vóór nieuwjaar af: Wat zal de keizer zeggen? of denkt: Hij zal dit of dat zeggen! en sommigen krijgen haast de koorts van angst bij de gedachte aan hetgeen hij zeggen *kan*.

't Is dus billijk dat wij verschillende vorstelijke toespraken op nieuwjaarsdag nagaan, en met die van keizer Napoleon beginnen. Zij zullen ons tot een leiddraad zijn bij onze beschouwingen.

Ik kan niet zeggen dat ik ditmaal met veel onrust de rede te gemoet zag, die keizer Napoleon zou houden. Ik dacht natuurlijk wel aan de spanning die met Spanje bestond, waar de regering het gedrag van generaal Prim, die de Franschen in Mexiko verliet, heeft goedgekeurd; ik dacht wel aan het applaudisseren der woorden: „De Napoleons zijn buiten koers gesteld!" waartoe koningin Isabella onlangs in den schouwburg het sein gaf. Maar al is de staat der financiën nog zoo gunstig opgegeven door den heer Fould, die heeft berekend, dat in den loop van dit jaar geene nieuwe leening noodig en met 1864 de normale toestand in de financiën volkomen zal zijnteruggekeerd; ik meende dat Frankrijk zich wel niet zonder de uiterste noodzakelijkheid in een nieuwen oorlog en nieuwe moeijelijkheden zou wikkelen. De ondervinding, die men heeft opgedaan, wekt er juist niet toe op. In Mexiko blijft generaal Forey nog om versterking vragen en zal zich wel eens bedenken, eer hij het van binnen en van buiten versterkte Puebla aantast, al moge het ook waar zijn, dat de Franschen zich van een paar zeehavens hebben meester gemaakt, en daardoor de gemeenschap en de gelegenheid om toevoer van buiten te krijgen, voor Juarez bemoeijelijkt hebben. Hij heeft gebrek aan levensmiddelen, die tegen hooge prijzen te Nieuw-York worden gekocht. De keizer mag dus wel voorzigtig zijn met president Lincoln. Verbood deze den uitvoer, zoo zonden de Fransche troepen genoodzaakt zijn Mexiko te verlaten. En wat den Italiaanschen oorlog betreft, Frankrijk heeft er weinig vrucht van. Het is beladen met den vloek van Italië en Oostenrijk, waarmede de Paus zeker zou instemmen, als hij slechts durfde, en Engeland, dat zijne millioenen bespaard heeft, is veel hooger geacht en heeft veel meer invloed dan het edelmoedige Frankrijk, dat: „voor ideeën oorlog voerde!"

Ik noemde daar reeds den Paus. Zijne Heiligheid heeft ook eene nieuwjaarsrede gehouden tot den staf van het Fransche bezettingskorps, waarin hij hen dankte voor de verleende bescherming, enz., en sprak over den keizer en de *deugdzame* keizerin. Tot zoover gaat alles goed, maar aardig heeft Z. H. zich vergist in wat hij verder zeide over de regering van Italië. („Piemont," zeide hij in zijn toorn). Hij zeide namelijk dat deze regering, even als de aartsvader Jakob, zaliger nagedachtenis, tegen den engel des Heeren worstelde, en sprak den wensch uit, dat zij ook even als Jakob eerlang aan diens voeten zou neervallen. Nu merkt de Engelsche *Spectator* snedig op, dat dit de uitslag van de befaamde worsteling niet is geweest, maar dat de engel volgens het bijbelsch verhaal tot Jakob moet gezegd hebben: „Gij hebt met God en menschen geworsteld en hebt overmogt. Uw naam zal voortaan niet meer wezen Jakob, maar Israël," Zoo, zegt het genoemde blad, moest nu ook de Paus tot zijn vijand zeggen: Uw naam zal voortaan niet meer wezen Piëmont, maar Italië.

Ook koning Victor Emmanuel heeft eene nieuwjaarsrede gehouden, die niet van alle belang ontbloot is en in welke sommigen zelfs eene oorlogsverklaring tegen Oostenrijk meenden te hooren. De koning heeft echter niets anders gezegd, dan dat het afgeloopen jaar niet zonder teleurstellingen was geweest, dat men het doel niet moest opgeven, daar men het eenmaal zeker bereiken zou, en eindigde met tot de vertegenwoordiging te zeggen: „Vertrouw op mij, gelijk ik het op u doe!" Die zwaarhoofden van welke ik sprak, die niets minder dan een oorlog met Oostenrijk te gemoet zien, wijzen ons echter op de oprigting van 220 bataillons nationale garde, waartoe onlangs besloten is en wier zamenstelling nu zooveel mogelijk bespoedigd wordt. Doch ook de Italiaansche regering mist het ééne noodige voor een oorlog, geld, en met de ligting gaat het in het Napelsche niet zeer voorspoedig. In eene der kiesdistrikten aldaar is generaal Pallavicini tot vertegenwoordiger gekozen, de man die Garribaldi bestreed en *overmogt*, bewijs genoeg dat de sympathie voor een eenig Italië er ten minste niet algemeen is. De regering gaat voort met er de rooverijen krachtig te bedwingen. De eene provincie na de andere zal men zoeken te reinigen en zoo doelmatig te werk gaan als mogelijk is. — Laat mij hier nog bijvoegen, dat in Turkije een verandering van ministerie heeft plaats gegrepen, waardoor de Sultan de Russische intrigues wenscht te verijdelen, en dat van Griekenland veel te zeggen zou zijn, doch dat hierop zou neerkomen: Alles is nog op dezelfde hoogte gebleven — en ik mag de staten van Zuid-Europa als afgehandeld beschouwen.

Nu is Oostenrijk aan de beurt. De vergaderingen van den rijksraad heeft de keizer met voldoening en gerustheid gesloten. De groote vergadering van aandeelhouders der bank heeft toch de overeenkomst, gelijk die door den rijksraad was voorgesteld, aangenomen, waardoor de fondsen eene hooge vlugt hebben genomen aan de verschillende beurzen, eene vlugt die thans echter haar toppunt schijnt te hebben bereikt.

De koning van Pruissen heeft geen rede gehouden. Hij was verkouden en is dus naar alle waarschijnlijkheid heesch geweest. Dit kwam juist van pas. Hij is zoodoende buiten de noodzakelijkheid geweest, de verschillende wenschen aan te hooren en aan te nemen, o. a. dien van de vertegenwoordigers zijner hoofdstad, voor welke zijn minister van binnenlandsche zaken zich zoo bezorgd maakte, dat hij om het klad verzocht, of er soms iets in viel te schrappen. De vertegenwoordiging van Berlijn heeft daaraan slechts ten deele voldaan. Zij heeft graaf Eulenberg haren wensch toegezonden, maar gearresteerd en onderteekend. Of nu de koning dien zal gelezen hebben, zal gelezen hebben dat de onderteekenaars hopen, dat het Z. M. moge gelukken het rampzalig konflikt te doen eindigen, dat van het oude in het nieuwe jaar overgaat, dat Pruissens kracht en invloed naar buiten verzwakt en ondermijnt?

Men beantwoordt die vraag toestemmend en voegt er bij, dat Z. M.'s antwoord dezer dagen aan de vertegenwoordigers zal worden medegedeeld. Eerlang, 14 Januarij, komt de landdag bijeen. De begrootingen van 1862 als fait accompli, benevens die van 1863 en 1864 zullen hen worden voorgelegd. Weigert hij ze goed te keuren, *qu'importe?* Men zal dan toch zijn gang gaan, en eene moeijelijkheid te minder hebben, wanneer de landdag, zoo als sommigen willen, weigert zijne werkzaamheid te hervatten, voor hij in zijne grondwettige regten erkend is. De koning is intusschen ijverig bezig, om 17 Maart, den 50sten verjaardag van de landweer door zijn vader zaliger, waardig te doen vieren, o. a. ook door alsdan den eersten steen te leggen voor een gedenkteeken voor dien heer. Bij het nasporen der historie blijkt het echter hoe langer zoo [illegible], [illegible] van dagen [illegible] meenden te herinneren, dat die [illegible] vader eigenlijk weinig [illegible] de eer van de zaak, maar hij slechts gedwongen tot de oproeping van den landweer is overgegaan en, zoo hij zijn eigen zin gedaan had, stellig het fransche juk niet had afgeschud. Graaf von Bismarck gaat ook van groote plannen zwanger, niets minder dan een oorlog met Oostenrijk heeft hij in het hoofd, daar deze staat Pruissen zoo zeer dwarsboomt zoo wel ten aanzien van het handelstraktaat met Frankrijk, als van de hervormingen in de duitsche Bondsvergadering in te voeren. In dien geest heeft hij zich uitgelaten tegen den Oostenrijkschen gezant, zoo wel als de Pruissische gezant dit heeft gedaan bij den Oostenrijksche minister van buitenlandsche zaken, wien hij eene nota in kernachtige bewoordingen vervat, heeft voorgelezen. Toen graaf Reichberg echter om eene kopie der nota vroeg, weigerde de gezant, hetgeen juist niet voor den ernst daarvan pleit.

In Rusland heeft het zeer de aandacht getrokken en de ergernis van den adel gaande gemaakt, dat de keizer en keizerin tijdens hun bezoek te Moskau, bij den galova of burgemeester hebben thee gedronken. 't Is de eerste maal dat zoo groote eer een [illegible] burger te beurt valt, en de goede man ontving het vorstelijk paar dan ook knielende.

De koning van Belgie is weder minder welvarend. Misschien hebben de zaken, die te Antwerpen gebeurd zijn, geen gunstige invloed op hem. De burgemeester Loos aldaar, en al de met hem gelijk gezinde leden van den raad, hebben hun ontslag genomen. Te Brussel heeft de opvoering van het drama „les Misérables" niet aan de verwachting voldaan.

De Engelsche regering is ijverig in de weer om door middel van haar buitengewonen gezant in het Oosten, den heer Elliot, voor hare belangen in Griekenland en Turkye te waken. Het ministerie Palmerston zal moeite hebben om het uit te houden tegen de oppositie, die zich sterk zal betoonen bij de aanstaande vergadering van het parlement, welke niet door de koningin in persoon zal worden geopend. Eerst na het huwelijk van den prins van Wallis denkt Hare Majesteit weder in het publiek te verschijnen. De nood in Lancaster blijft nog toenemende. De typhus vermeerdert er de ijsselijkheden van, en evenmin als Frankrijk thans, denkt Engeland er ernstig aan om in de Amerikaansche worsteling tusschen beide te komen. Voor de katoenkultuur, die thans met alle magt in Engelsch-Indie moet worden doorgezet, is de oorlog in Amerika ook wel een vereischte, hoe veel er overigens in Engelands belangen tegen zij. In de behoeften der noodlijdenden wordt in Engeland oneindig beter dan in Frankrijk voorzien. In Frankrijk is in het geheel nog slechts 600,000 francs voor hen gegeven, dat is zoo veel als in Engeland dagelijks wordt uitgereikt.

In Amerika heeft generaal Burnside allerongelukkigst gedebuteerd. Mac-Clellan werd beschuldigd al te voorzigtig te zijn en te veel te talmen. Zijn opvolger moest derhalve doorzetten. Welnu, dat beproefde hij, trok de Rappahannock over, wierp den vijand uit Frederiksburg, tastte de versterkte linie daarachter aan; verloor ontzettend veel soldaten en moest toch afdeinzen. Ongemoeid heeft men hem echter over de rivier later terug trekken. Hij neemt al de verantwoordelijkheid op zich, doch de ontevredenheid over zijn verlies had bijna eene verandering van ministerie ten gevolge. Het zal nu te bezien staan, of president Lincoln zijn besluit tot emancipatie der slaven in de oorlogvoerende staten met 1o. Januarij, gelijk bepaald was, heeft doen uitvoeren, bij den tegenstand dien het bij de demokratische partij vond. Desgelijks is het ook ten eenenmale onzeker, of men nu de winterkwartieren zal betrekken. Van de zijde der Noordelijken zijn echter geene belangrijke operatien te wachten. De Nieuw-Yorksche korrespondent van den *Times* schildert den toestand in de Vereenigde Staten met zeer donkere kleuren. „Het ergste is — zegt hij — dat zich geen vrijwilligers meer willen aanmelden, dat eene rekrutering door geweld onmogelijk is en dat sedert Junij meer dan 100,000 man zijn gedeserteerd. De officieren, die grootendeels meer met het oog op hunne politieke denkwijze, dan op hunne militaire bekwaamheden, werden aangesteld, verstaan hun handwerk niet en boezemen den manschappen geen vertrouwen in. De diensttijd van regimenten is geëxpireerd, en de vrijwilligers, die zich voor den tijd van negen maanden lieten inlijven, willen ook niet langer bij het leger blijven. De soldij wordt hun karig uitbetaald; de ontevredenheid is algemeen.

Over het Vaderland slechts een enkel woord, daar ik dit terrein aan uw anderen korrespondent pleeg over te laten. De belangrijke diskussien in de eerste kamer gehouden zal ieder belangstellende ook wel in de bijbladen, onder anderen in dat van het *Nieuw Haagsche Dagblad* lezen, of nog beter in het staatsblad. De toenadering van het ministerie tot hetgeen men, na de gehouden debatten, de publieke opinie over koloniale zaken noemen mag, valt in het oog en er bestaat veel kans, dat het ministerie niet aftreden, maar de heer Loudon of misschien de heer Betz eerlang definitief de opengevallen plaats innemen zal. Evenwel heeft de heer Betz bij de behandeling der kredietwet voor kolonien verklaard, zich zoodra mogelijk van de portefeuille van kolonien te zullen ontslaan. Menigeen schrijft het ministerie geen drie maanden levens meer toe. Bij gerucht verneem ik, dat de heer Mackay uit den staatsraad zal treden, de heer van Hoëvell daarentegen aanblijven. De heer Gevers Deynoot, pas uit Indie teruggekeerd, heeft een diepen indruk medegebragt van de behoefte, die aldaar bestaat aan de hervorming van het bestaande en bevonden, dat Multatuli maar al te veel waarheid heeft geschreven.

POLITIEK OVERZIGT.

De eerste kamer heeft al de begrootingswetten aangenomen, buiten kolonien; die van binnenlandsche zaken zelfs met algemeene stemmen behalve ééne, die van den heer *van der Heim*. De diskussien waren heviger, dan ooit te voren in die kamer, vooral ten aanzien der buitenlandsche, financieele en koloniale politiek. Intusschen waren tegen het budget van buitenlandsche zaken slechts 13 en tegen dat van financien slechts 9 stemmen. Het hoofdstuk kolonien werd echter verworpen met 30 tegen 4 stemmen. Wij hebben de overtuiging, dat die meerderheid meer te wijten is aan de persoonlijkheid des ministers, die, hoezeer men zijn karakter ook waardeerde, geen vertrouwen als minister inboezemde. Een flink minister, die zijne liberale denkbeelden duidelijk en bepaald weet uiteen te zetten, zal, naar ons oordeel, ook in de eerste kamer den bijval vinden, die ten vorigen jare den heer *Loudon* te beurt viel.

De koloniale reaktie beweegt natuurlijk hemel en aarde om het geheele kabinet te betrekken in den val van den minister van kolonien. Die toeleg gelukt echter niet, daar de heer *Betz* ad interim met de portefeuille werd belast en reeds eene kredietwet heeft voorgedragen. Wie definitief tot minister zal worden benoemd, weet men nog niet. Er wordt veel over den heer *van Heukelom*, lid der tweede kamer, gesproken. Zeker is hier van echter nog niets mede te deelen.

De eerste kamer heeft de behandeling der waterwegen tot na het reces uitgesteld.

NEDERLAND.

(Van den specialen Korrespondent van den Java-Bode).

'S GRAVENHAGE, 9 Januarij 1863.

De brief, waarmede ik de reeks mijner korrespondentien in 1862 eindigde, was hoogst onbeduidend. 't Was een slecht einde voor een jaar, zoo rijk aan gewigtige gebeurtenissen. Maar er zijn toch dingen, die nog treuriger einde hebben genomen. Als daar is de kortstondige loopbaan van den Minister van kolonien; van dan laatsten minister van kolonien moet ik zeggen, want op dit oogenblik staat die stoel aan de groene tafel weer ledig: de heer Betz heeft er slechts zijn been opgelegd, of, om geen beeldspraak te gebruiken, de heer Betz is ad interim met de portefeuille van kolonien belast, terwijl de heer Uhlenbeek, na eerbiedig zijne portefeuille ter beschikking van Zijne Majesteit te hebben gesteld, eervol ontheven is.

Waarom — beheef ik ter naauwernood te zeggen na de voorspelling in mijn laatste. De eerste kamer heeft met de ontzaggelijke meerderheid van 30 tegen 4 stemmen is de begrooting verworpen.

Dus is het geheele ministerie afgetreden? vraagt men. Neen de homogeniteit is als de goede vriendschap, die, wel gaat tot aan den rand des grafs, maar niet tot over het graf. De Ministers, die zich altijd homogeen met den heer Uhlenbeek verklaard hebben, konden evenwel nu niet plotseling zeggen: wij waren *niet* homogeen. Men — of het kabinet — heeft er nu op gevonden, dat men wel homogeen was, maar dat de Eerste kamer niet verworpen heeft de begrooting van kolonien met het oog op de liberale koloniale politiek, maar met het oog op

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Woensdag 18 Februarij 1863, N°. 14.

den persoon en de persoonlijke inzigten van den heer Uhlenbeck; had de Eerste kamer een votum willen uitbrengen tegen de liberale politiek ten opzigte der kolonien, dan had zij ook de begrooting van den heer Loudon moeten verwerpen. Wij begrijpen die redenering niet; zij geeft regt tot eene andere redenering: de Eerste kamer zou gestemd hebben tegen de begrooting van den heer Loudon, zoo zij dit niet om den persoon en de persoonlijke inzigten van dien minister had gelaten. Of men de zaak verbloemt of niet, het feit is er: ons hoogste staatskollegie verzet zich tegen liberale hervormingen in Indie. Naar het oordeel van velen, had de Regering een beroep moeten doen op het volk — al uit het zich dan ook hier slechts door eene getrapte verkiezing, zij had de Eerste kamer moeten ontbinden. Zij heeft dit echter niet gedaan, waarschijnlijk omdat zij weet hoe bij eene keuze door provinciale staten in de voornaamste plaats de beleefdheid in aanmerking komt en de beleefdheid medebrengt, dat hij, die gekozen is, herkozen worde. De theorie eischt wat anders, die eischt, dat de keuze het uitvloeisel zij van beginselen, maar de praktijk is sterker dan de theorie. Om dus grooter moeijelijkheden te voorkomen, heeft dit kabinet maar begrepen de zaak te laten zoo als ze was: het kabinet blijft, de Eerste kamer blijft, de liberale politiek blijft, de goedkeuring van de Tweede kamer blijft en de afkeuring van de Eerste kamer blijft; slechts de heer Uhlenbeck maakt plaats voor een ander, die misschien weêr wat verder op in de alphabetische naamlijst der koloniale specialiteiten zal zijn te vinden. P — Pahud, R — Rochussen, U — Uhlenbeck. De S. ontbreekt — misschien komt men wel er op terug en neemt men S — van Swieten. In dit geval zouden er hier velen voor die alfabetische reaktie zijn.

Meen nu evenwel niet, dat uw korrespondent, ingewijd in de geheimen van den Ministerraad, den naam dáár heeft opgevangen. Hij werd genoemd, zoo als menige andere naam bij eene ministeriële krisis genoemd wordt, op dit oogenblik is er van een opvolger nog geen sprake, in dien zin dat er door „goed onderrigten" namen genoemd worden. Vooraf moet de Eerste kamer de kredietwet goed stemmen, die gisteren door de Tweede kamer is aangenomen en tot geene andere diskussie aanleiding gaf, dan tot het uiten van den wensch door de heeren van Goltstein en de Brauw, dat de Regering haar aanblijven regtvaardigde. Het eenvoudig antwoord van den heer Betz was dat, hetwelk ik reeds citeerde: de Eerste kamer heeft zich *niet* verklaard tegen de liberale koloniale politiek.

Tot weerlegging daarvan zou ik het bijblad kunnen uitschrijven: die moeite zult gij van uw korrespondent evenwel niet vorderen: ik bepaal mij dus tot het verwijzen naar de zittingen der Eerste kamer van Zaturdag 27 en Maandag 29 December. Zoo gij er de bevestiging van de stelling des ministers in vindt, verklaar ik gaarne niet zoo goed als gij te kunnen lezen — tusschen de regels. Want *in* de regels staat het niet.

Bij de behandeling der kredietwet door de Tweede Kamer voerde ook de heer Gevers Deynoot het woord. De heer Gevers is weinige dagen geleden uit Indië teruggekomen, na daar — zoo als de heer van der Heim van Duyvendijke in de Eerste Kamer zeide — een pleizierreisje te hebben gemaakt. Met die kwalifikatie stem ik niet in, en zullen ook zeker zeer weinigen instemmen. De heer Gevers deed zijne reis uit zucht tot onderzoek; ten einde met eigen oogen te zien en te kunnen vergelijken, wat van de eene zijde wordt aangevoerd met de beweringen van de andere zijde. Hij heeft veel gezien en opgemerkt, maar door het ongeluk aan de mailboot *Colombo* overkomen, heeft hij bijna alle notities die hij gemaakt had verloren. De totaal indruk heeft de heer Gevers evenwel niet kunnen verliezen, en gisteren morgen legde hij openlijk in de Tweede Kamer de verklaring af, dat de donkere voorstellingen, die men omtrent Java en de wijze, waarop het bestuurd wordt, geeft, geenszins overdreven zijn; dat zelfs Multatuli er nog niet genoeg van heeft gezegd. Dit oordeel van een zelfstandig, onafhankelijk man wordt op hoogen prijs gesteld. Tot nog toe waren de meesten die over Indië schreven òf gouvernements ambtenaren òf mannen, die bij het onveranderd behoud van het bestaande voordeel hadden. De goede trouw van de Indische specialiteiten werd te regt of te onregt wel eens betwijfeld en in verband gebragt met partikulier belang. De heer Gevers heeft geen partikulier belang in deze, en zijne maatschappelijke positie is van dien aard, dat hij om niemand zijn oordeel behoeft te verzwijgen.

Natuurlijk zal men hem wel spoedig toevoegen: „gij kunt niet oordeelen; gij zijt te kort in Indië geweest." Maar die exceptie dunkt me wordt gereedelijk weggecijferd door de tegen exceptie: „gij kunt dan evenmin oordeelen, want gij zijt er te lang geweest." En waarlijk dat verwijt is soms zoo ongerijmd niet: wie lang in de zon gezien heeft onderscheidt niets meer.

Niet dat ik nu Indië met de zon vergelijk, — de historie met de gasverlichting die de laatste mail hier bragt zou tot een tegenovergesteld beeld eer aanleiding geven — maar ten opzigte van het moederland heeft het wel iets van eene zon, althans wij leven door en koesteren ons bij de weldadige stralen, die onder den naam van batige sloten ons in 't leven houden.

De *Nederlandsche Spectator* stelde dezer dagen de oudgasten voor als de Israelieten om het gouden kalf vereenigd: hij had hen beter nog als Perzen kunnen afbeelden, die knielden voor de zon. In de eerste rij verdient onder die aanbidders de Eerste Kamer eene plaats; 't is inderdaad opmerkenswaard, zoo als die wat men in Nederland noemt, op de achterste beenen zich verheft, zoodra er maar kwestie is van geldzaken. Dit is evenwel nog natuurlijk bij zulke vermogende personen; maar dat men er nog denkbeelden hoort, zoo als er geuit zijn door het nieuw benoemde lid uit Zuid-Holland, den heer van der Heim van Duyvendijke, dat was in 1862 niet meer te verwachten. Die afgevaardigde toch spreekt alsof er geen grondwet van 1848 bestond, of wij altijd nog waren onder de landsvaderlijke regering van koning Willem I, en niet onaardig zegt men van dezen afstammeling van een oud Zeeuwsch geslacht: hij is als de Zeeuwen onder de rijksdaalders, voorheen een dubbeltje meer waard, thans ongangbaar.

Dat ongangbare herinnert me aan eene soortgelijke woordspeling met betrekking tot den heer Blanken, minister van oorlog: Een *Knoop*, zegt men, doelende op den generaal W. J. Knoop, geldt meer dan alle ongangbare *Blanken* tezaam. (Ik behoef u niet te herinneren, hoe de heer Blanken over het schrijven van den heer Knoop gesproken heeft). Dit in het voorbijgaan.

De groote kwestie, die zoo lang reeds hangende was, die der waterwegen van Amsterdam en Rotterdam, is nog niet beslist. De Eerste Kamer heeft de behandeling van het daartoe strekkende wetsontwerp uitgesteld, wat aanleiding gegeven heeft tot het gerucht, dat ook deze voordragt zou worden verworpen. Als altijd sprak men van invloeden, welke in dien zin werkzaam waren, — de Eerste Kamer staat volgens de publieke meening altijd onder invloeden — en men verspreidde ook dat eene naburige mogendheid (België) pogingen zou hebben aangewend om het plan der waterverbeteringen te verijdelen. De Belgische konsul heeft dit gerucht officieël weêrsproken. Dat weerspreken was schier onnoodig, want het zou de ongerijmdheid zelve zijn, dat België in verzet kwam tegen maatregelen tot bevordering van Nederlands welvaart.

Het heeft bovendien genoeg met zich zelven te doen. De Antwerpsche kwestie is nog slechts in hare geboorte. De gemeenteraad van die eenige koopstad van België, die in massa zijn ontslag heeft genomen, is thans weder aangevuld. Op enkele leden na evenwel hebben zij, die vroeger zitting hadden en herkozen werden, verklaard hun mandaat niet te aanvaarden. Dit zal zeker niet bijdragen om den gemeenteraad uit bezadigde bestanddeelen te doen bestaan, en zoo het gouvernement zijn plan doorzet om Antwerpen met vestingwerken te omringen, dan zijn de gevolgen niet te voorzien. Vooral niet, wanneer men er bij in aanmerking neemt, dat koning Leopold, ofschoon met goed gevolg geopereerd van den steen waaraan hij lijdt, en daarvan hersteld is, wederom ziek is geworden, zoodat men hem geen lang leven kan toeschrijven, terwijl zijn opvolger, de hertog van Brabant, weinig sympathie moet gevoelen voor de partij van vooruitgang, maar eenigzins tot de ultramontaansche denkbeelden moet overhellen. In dien toestand is het dus niet te voorzien, dat de gebeurtenissen een gunstiger keer zouden nemen, indien koning Leopold eens mogt vallen, die, door eene onhandigheid zijner ministers, persoonlijk in kontakt is gekomen met de tegenstanders van Antwerpens bevestiging.

Begint, ten gevolge der antwerpsche kwestie, het jaar 1863 niet bijzonder gunstig voor Belgie — elke staat heeft zijne zeere plek, en als er niet zulk een algemeen geldgebrek bestond, ten gevolge van den stilstand van de katoennijverheid en niet minder door de uitputting der finantiele krachten in de laatst verloopen jaren, dan zou men inderdaad bezorgd moeten wezen voor den vrede in Europa. Frankrijk en Spanje staan toch tegenover elkander à couteaux tirés, naar aanleiding der gebeurtenissen in Mexiko. Engeland heeft aan Rusland redenen van ontevredenheid gegeven door zijne houding ten opzigte van Griekenland. Het heeft door het onmogelijk maken der kandidatuur van den hertog van Leuchtenberg voor den griekschen troon, zoowel als door het afstaan der ïonische eilanden aan Griekenland den wrevel des Keizers gaande gemaakt, terwijl ook Frankrijk het geen goed hart toedraagt, om zijne houding in de Mexikaansche expeditie, waaraan Grootbrittannie zich zoo slim heeft onttrokken. Frankrijk en Italie staan nog altijd tegenover elkander in dezelfde onnatuurlijke positie van den drenkeling die door den roover gered is. Oostenrijk en Italie koesteren nog dezelfde oude vijandschap. Pruissen en Oostenrijk zijn ook verre van eenstemming. De koninklijke regering, die bemerkt, hoe zij door hare inkonstitutionnele handelingen de bondstaten van zich vervreemd heeft, schijnt zich te willen wreken op de Keizerlijke, die konstitutionneler was dan ooit, en nu een weinig den spot met de regering der gratie drijft.

De inwendige toestand van de verschillende staten ziet er al niet veel beter uit. In Frankrijk is men geen oogenblik zeker van den toestand. Het leven des Keizers wordt bij voortduring bedreigd. Getuige nog de ondermijning van gedeelte van het terrein, bij gelegenheid dat de Keizer de opening van den nieuw aangelegden Boulevard te Parijs zou bijwonen. Getuige ook de zorg die er aan besteed is om het park van den heer Rothschild veilig te houden, toen de Keizer aan dien rijkste der stervelingen onlangs een bezoek bragt. Dat vorstelijk bezoek reeds bij een partikulier, waarvan in de laatste drie eeuwen geen voorbeeld in Frankrijk aan te wijzen is, toont aan hoe de Keizer der Franschen de hulp van de geldaristokratie noodig heeft om de zaken op gang te houden; terwijl de reis van Prins Napoleon naar Egypte op grond dat hij zich met de tegenwoordige politiek des Keizers niet kan vereenigen, mede als bewijs wordt aangevoerd, dat het Keizerrijk in hagchelijken toestand verkeert.

In Engeland staat de nijverheid bijna stil; in Londen nemen de moorden toe; terwijl zich op godsdienstig terrein een strijd openbaart, die in andere hervormde staten reeds volstreden is, maar zich hier nog krachtig zal doen gevoelen: de strijd der moderne theologie tegen de godsdienst van het algemeen.

De Pruisen worden hoe langer zoo meer van hun koning vervreemd door diens inkonstitutionnele handelingen en het drijven der antirevolutionnaire partij. Zoo er nog geen bloedige botsing is ontstaan, is dit voor een deel daaraan toe te schrijven, dat men omtrent de stemming van het leger in het onzekere is, en de regering zoo min als de natie weet, aan welke zijde dit zich scharen zou.

In Denemarken houdt de Holsteins-Sleeswijksche kwestie nog altijd de gemoederen in spanning, terwijl in Hanover de invoering van een katechismus, waarin de meest orthodoxe stellingen verkondigd worden, een zedelijke revolutie heeft doen ontstaan, die ligt tot een strijd op maatschappelijk terrein overslaan kan.

Rusland wordt met een volksopstand der Polen bedreigd, en is ten prooi aan eene binnenlandsche beroering, die zich in moord en brandstichting openbaart en het gevolg geacht wordt van de maatregelen van den Keizer om aan het lijfeigenschap een einde te maken.

De Mexikaansche zaak is ook voor Spanje zelf een twistappel. Als bij elke expedite, die niet naar wensch uitvalt, tracht ieder de schuld op een ander te werpen, en in dat land van woeling en partijschap wordt de minste aanleiding een oorzaak voor grooten strijd.

Wat Italie betreft, het vraagstuk der eenheid blijft de gemoederen in beweging houden; de rooverbenden verontrusten bij voortduring het land; de camorristen stichten wanorde; de geestelijkheid stookt, en de reaktie wil uit troebel water en verdreven koning, die thans, zegt men, krankzinnig is, weder opvisschen.

De vreeselijke strijd in Amerika duurt voort; het zuiden schijnt meer en meer te winnen; verzoening word hoe langs zoo onmogelijker; wat zal het zijn, indien een der partijen den strijd zal hebben opgegeven?

Het jaar 1863 vangt dus verre van rozenkleurig aan. Waarlijk wij Hollanders hebben geen reden van klagen. Het kleine watersnoodje dat wij weer gehad hebben, is de vermelding niet eens waardig, en verder zou ik u waarlijk, behalve den val van den heer Uhlenbeck, niet veel treurigs weten te vertellen. Wat dien val betreft, nog eene enkele bijdrage daaromtrent. Een der bekenden van den minister, die niet door groot verstand of politieke kennis uitmunt, had gehoord dat de Minister gevallen was. Hij ging hem eene visite maken om eens naar hem „te gaan kijken." Toen hij zich aanmeldde zeide de knecht: „zijne excellentie is niet te spreken; hij is wat *gaan liggen*". — Zóó, „sprak de deelnemende vriend", ik had gehoord dat hij *gevallen* was."

Maar zoo ik geene treurige tijdingen te melden heb, veel vrolijke berigten heb ik ook niet, tenzij ge als zoodanig noemen wilt, dat de volkskoncerten, waarmede men dezen winter aanving, steeds meer en meer bijval vinden, en dat er weêr bal aan 't hof is geweest, dat echter door Zijne Majesteit zelf, wegens eene ligte ongesteldheid, niet werd bijgewoond. Dit heeft echter niet belet dat, als naar gewoonte, het bal lang duurde en zoo amusant was als een bal aan 't hof uit den aard der zaak moet zijn. Vooral de losse bevallige hofkostumes der heeren en dames brengen daaraan het hunne toe. Misschien komt daarin wel eenige wijziging; immers alles wat de etiquette betreft, gaat van Parijs uit, en bij de laatste receptie ten hove verscheen daar de russische ambassadrice zonder juweelen, met een hoed op. Zal niet weldra de tijd aanbreken, dat de dames in wandeltoilet de officiele bals bezoeken?

Ook princes Hendrik woonde wegens ziekte het bal niet bij, maar hare ziekte is van ernstiger aard geweest. Gelukkig neemt zij thans in beterschap toe. Een pleurus evenwel is eene gevaarlijke krankheid en de gevolgen doen zich soms nog lang naderhand gevoelen.

Nu ik van zieken spreek, moet ik ook met een woord gewag maken van den heer Groen van Prinsterer, die door eene ernstige borstaandoening sints eenige weken belet wordt niet alleen aan de Kamerwerkzaamheden deel te nemen, maar voor wiens leven velen zeer ongerust zijn. De heer Groen heeft zijne laatste deelneming aan het openbaar leven, waaraan hij zich gedurende de laatste jaren had onttrokken, duur moeten betalen. Men gelooft niet dat hij er weder in zal terugkeeren — gewis een groot verlies voor zijne partij, die grootendeels door hem nog in 't leven werd gehouden. Wij meenen zijne staatkundige partij, want de godsdienstsekte, die in hem haar hoofd ziet, wast en groeit weelderig. De tegenovergestelde rigting neemt intusschen ook met kracht toe — slechts het middelmootje, uit de niet orthodoxe „kerksche menschen" bestaande, sluikt weg, onder de dubbele bestrijding van ongeloof en bijgeloof. Voor de vleermuizen-godsdienst komt, even als voor de vleermuizen-politiek, hoe langer zoo minder ruimte. Hoe die partij „der wetenschap," zoo als men ze wel eens noemt, zich tegenwoordig uitbreidt, moge onder anderen daaruit blijken, dat uw korrespondent onlangs in een kring werd geïntroduceerd van beschaafde en geleerde mannen, waar staatkundige, juridische of zedelijke stellingen werden geponeerd. Een der coryfeën van dien kring stelde dat het geloof aan persoonlijke onsterfelijkheid slechts een subjektief gevoelen was, en dat de goede en kwade handelingen niet daaruit voortsproten. Hij defendeerde zijne stelling, en van de vijf en twintig aanwezigen bestreed slechts één enkele hem. Een der predikanten, die de thesis later vernam, heeft verzocht in eene volgende bijeenkomst te mogen opponeren, 't geen hem waarschijnlijk wel zal worden toegestaan. Of daardoor het pleit beslecht zal wezen — vergun mij er aan te twijfelen. Met deze bijdrage tot den redelijk godsdienstigen toestand van ons vaderland meen ik te mogen besluiten. Alleen nog moet ik mededeelen — waarop ik later terugkom — dat de kommissie tot oprigting van een standbeeld voor den hertog van Saxen-Weimar algemeene medewerking vindt.

Rotterdam, 9 Januarij. HH. MM. de koning en de koningin die beiden eenigzins ongesteld zijn geweest, bevinden zich thans weder geheel beter.

— Met den aanvang van dit jaar zijn de onlangs ingestelde afdeelingen van het koninklijk instituut tot vermeerdering van de kennis van taal-, land- en volkenkunde van Neêrl. Indie in werking getreden.

— De 2e luitenants der artillerie van het O. I. lege B. Lamberts, L. C. F. Dugies, M. B. van Slee en W. Broese van Groenen, zullen in het laatst dezer maand te Nieuwe Diep embarqueren aan boord van het aldaar liggende schip *Nieuw-Holland*, gezagvoerder J. E. Tuck; terwijl de 2e luit der art. van het O. I. leger D. H. Pluijm Mentz, aan boord zal gaan van het te Rotterdam liggende schip *Oranje Nassau*, kapt. Strang van Hees, allen om naar Java te worden overgevoerd.

— De heer Gevers Deynoot, lid van de tweede kamer der staten-generaal, heeft op zijne reis van Indie per overlandmail, bij de geleden schipbreuk waarvan reeds melding is gemaakt, alle papieren en bescheiden met aanteekeningen verloren, er tevens niets gered van het aantal cadeaux en kostbaarheden voor vrienden en bekenden bestemd. Hij had slechts even den tijd genomen zich een weinig te kleeden. De meeste schipbreukelingen hadden zich op het oogenblik van het ongeval niet eens den tijd daartoe gegund.

— De heer Groen van Prinsterer verkeert in een zoodanigen staat van voortdurende zwakte, dat hij vooreerst geen deel aan de werkzaamheden der kamer zal kunnen nemen.

— De Overland-posten, loopende tot 30 October en 14 November, zijn den 26sten December, en die, loopende tot 30 November, is den 6den Januarij hier te lande aangekomen.

— De stoomboot *Orissa*, met de mail-pakketten van Bombay en Nepaul, is op 25 Dec. te Suez aangekomen en bragt de tijding mede, dat de stoomboot *Azof* den 10den te Point de Galle (Ceilon) was aangekomen met 129 kisten brieven en 329 balen zijde uit het wrak der *Colombo*. De *Azof* is op den 15den weêr naar het eiland Minicoy vertrokken. Werkelijk zijn ook hier te lande vele en brieven pakketten, met die mail uit Indie verzonden, bezorgd. Zij waren nog doorweekt van water en droegen alzoo de onmiskenbare sporen van de schipbreuk. Vele brieven waren nagenoeg onleesbaar.

— De maatschappij van den telegraaf van Sicilie over Malta en Alexandrie naar Jubal weigert de terugbetaling der seinkosten voor de berigten, welke op hare lijnen zijn verminkt, vertraagd of verloren gegaan. Ten einde zooveel mogelijk verminkingen te voorkomen, is het wenschelijk dat de telegrammen naar Indie bestemd in het Engelsch worden gesteld.

— Naar men verneemt is het depôt te Altona, dat onder presidium van den kolonel Scharten aldaar is gevestigd tot aanwerving van Noordsche onderdanen voor de Nederlandsche koloniale militaire dienst, door Z. M. opgeheven en die werving ingetrokken.

— Bij besluit van 4 Januarij heeft Z. M. de koning:

1°. aan den heer *G. H. Uhlenbeck*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van minister van kolonien, met dankzegging voor de door hem den lande bewezen diensten;

2°. de portefeuille van kolonien ad interim opgedragen aan den heer *G. H. Betz*, minister van finantien.

— De gewone winterfeesten ten hove hebben een aanvang genomen. Het bal, dat daar den 2den dezer heeft plaats gehad, was buitengewoon schitterend. Het werd bijgewoond door HH. KK. HH. den prins van Oranje, prins Frederik en princes Maria, benevens de leden van het corps diplomatique, de ministers, de hooge staatsambtenaren, de officieren van het garnizoen en der schutterij en een groot aantal andere genoodigden (ongeveer 700 personen.) Het bal duurde tot laat in den nacht.

Men verneemt dat Z. M. de koning, wegens eene ligte ongesteldheid, aan dit feest geen deel heeft kunnen nemen.

De terugkomst van HH. KK. HH. prins en princes Hendrik in de residentie uit Luxemburg, welke op 31 Dec. bepaald was, is, ten gevolge van eene ongesteldheid van de princes, eenige dagen verschoven.

De jagtpartijen op de goederen van Z. K. H. prins Frederik zijn afgeloopen. HH. KK. HH. de prins en de princessen hebben het huis *de Paauw* verlaten en hun paleis in de residentie betrokken.

— Z. M. heeft aan den met verlof in Europa aanwezigen ambtenaar bij het boschwezen in Ned. I. W. Balzar, op verzoek, een eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, met toekenning van pensioen; — bij het wapen der inf. in Oost-Indie benoemd tot 2de luit. den serg. J. C. van den Bos, van het 1ste, den fourr. C. H. Kobus, van het 2de, den serg. F. H. Schoenmaker, van het 3de, den serg. F. N. A. J. W. J. Mugge en den serg.-maj. H. Wilkens, beiden van het 5de, alsmede de serg. M. Harbach en J. J. W. van den Broek, beiden van het 8ste reg. inf.

— Van wege de *societeit der koks* te Londen is op nieuwejaarsdag aan een aantal werklieden in Lancashire eene monster plumpudding aangeboden. Tot dit kolossaal produkt der kookkunst waren benoodigd 130 pd. krenten, 130 pd. sultana rozijnen, 210 pd. bloem, 130 pd. reuzel, 80 pd. snippers, 19 pd. suiker, 1040 eijeren, 8 gallons ale, 4 pd. verschillende specerijen, 11 pd. gember enz.

— Van eene welwillende zijde vernemen wij, dat Zr. Ms. stoomfregat *Zeeland* tegen het einde van de maand Januarij naar Tunis zal vertrekken, ten einde het portret van Z. M. Willem III aan den bey over te brengen, om daarna te Malta te dokken. Vervolgens zullen worden aangedaan: Palermo, Messina, Napels, Livorno, Genua, Barcelona, Port-Mahon, Malaga, Carthagena, Algiers, Gibraltar, Cadix, Lissabon en om vandaar tegen Julij naar Suriname te stevenen, ten einde daar tegenwoordig te zijn op het oogenblik als de emancipatie der slaven plaats grijpt.

— Het schroefstoomschip *Groningen*, in Julij jl. uit Oost-Indie teruggekeerd, ligt thans in reparatie. Bij de uitlooping schijnen zich vele en zoo groote gebreken voor te doen, dat het niet te verwonderen zou zijn, indien dit vaartuig voor zeeschip totaal werd afgekeurd. Dit schip is aan den Kinderdijk gebouwd en in 1857 van stapel geloopen.

— Met Mei a. s. zal in dienst worden gesteld Zr. Ms. schroefstoomschip *Metalen Kruis*, en met Julij a. s. Zr. Ms. schroefstoomkorvet *Prinses Amalia*.

De schroefstoomschepen 4de kl. *Bommelerwaard* en *Maas en Waal*, worden van Amsterdam te Willemsoord verwacht, om vervolgens naar Hellevoetsluis te vertrekken en mede in dienst te worden gesteld.

— Het kostbare dok te Nieuwediep schijnt thans reddeloos verloren te worden geacht, en het verdere geld dat men er aan zou willen besteden, zou naar beweerd wordt, geheel weggeworpen zijn. Nu het er zoo mede staat, begint men elkander te verhalen, dat de aannemers voor een half milioen meer het werk voor hun „eigen" risiko hebben willen uitvoeren, doch dan naar een geheel ander plan dan het nu gevolgde, hetwelk zulke slechte uitkomsten heeft gegeven.

— In het londensche blad *The Daily Telegraph* lezen wij, dat de tijding der aanneming van het ontwerp van wet tot doorgraving van Holland op zijn smalst, in de handelskringen der britsche hoofdstad met de grootste belangstelling is ontvangen. „Het ontwerp is een der gewigtigste die in onze dagen van uitvinding en ontdekking opgevat zijn," zegt genoemd blad. Onder de groote voordeelen van het werk, wanneer het zal zijn uitgevoerd, wijst de *Daily Telegraph* op de aanmerkelijke verkorting van den afstand tusschen Amsterdam en Londen.

CHINA.

(*Fragment eener partikuliere korrespondentie.*)

...... Behalve deze schets over de zaak van generaal Burgevine die de nieuwsbladen allen met de hun eigene kleuren hebben medegedeeld, moet hier nog eene omstandigheid worden opgegeven, die ten duidelijkste bewijst hoe onvoldoende de betrekkingen en onzeker de toestand der vreemde mogendheden in China nog mogen genoemd worden, en hoe ter anderer zijde het gouvernement van het Hemelsche rijk nog alle kracht, alle zamenhang en eenheid ontbeert.

De gouverneur der provincie Kwei-Chouw heeft drie Fransche zendelingen uit zijn gebied gejaagd op in zijne oogen hoogst billijke en wettige gronden. Deze kwamen te Kanton en verschaften zich aldaar een akte van domicilium of een permissie-billet, dat hun regt gaf ter inwoning in Kwei-Chouw. Dat dokument was hen vooruit gezonden en verkeerd bezorgd. Kort daarop keerden zij naar Kwei-Chouw terug. De gouverneur kon niet nalaten hevig verstoord te worden wegens de hardnekkigheid dezer Fransche priesters en stopte hen in zijne kwade luim in de doos. Een dezer zendelingen overleed in de gevangenis, hetzij aan hartzeer, ellende of ontbering, waarop de twee overige werden ontslagen en natuurlijk zich toen haastten om naar Kanton te komen. De Fransche overheid heeft zich deze zaak aangetrokken, en bij indiening van klagten hieromtrent is genoemde anti-christelijke gouverneur gedegradeerd geworden en naar de hoofdstad opontboden. De gouverneur weigert thans dit bevelschrift te gehoorzamen, en dreigt met een opstand in zijn geheel gebied te verwekken, wanneer men hem mogt dwingen. De gewezen gouverneur-generaal van Kanton Laou is thans benoemd als kommissaris des keizers om naar Kwei-Chouw te gaan en de zaak te onderzoeken. Algemeen meent men echter dat die zaak op het sleeptouw zal blijven, daar het denkbeeld bij velen post heeft gevat, dat Prins Kung zelf wel in het spel kan betrokken zijn, om den Franschen invloed zoo weinig mogelijk te doen voortgang hebben.

Van Kanton sprekende moet ik u nog ter loops melden dat zich hier ook een keizerlijk kommissaris bevindt, die zich schijnt te amuseren met onthoofdings-voorstellingen. Hij laat namelijk lieden opsporen, die slechts kleine misdrijven hebben gedaan en doet ze dan het hoofd afslaan.

BOEKBESCHOUWING.

A dictionary of the Sunda language of Java, by Jonathan Rigg, Member of the Batavian Society of Arts and Sciences (*Verhandelingen van het Bataviaasch genootschap van kunsten en wetenschappen*, deel XXIX). Batavia, Lange & Co., 1862.

III.

Mijn derde grieve tegen het boek is, dat ik er *behoorlijke onderscheiding van de taalsoorten* in mis.

Of, wil men liever een misschien-juistere uitdrukking, van het taal*gebruik*. Want, ik erken het, in de Soendalanden is het niet als op Java, dat de mindere, wanneer hij tot zijn meerdere moet spreken, misschien voor meer dan de helft geheel-andere woorden gebruikt, en dus een geheel-andere soort van taal spreekt. Het onafhankelijker karakter van den Soendanees verloochent, ook in dit opzicht, zich niet; de eerbied voor rang en stand, die in het onderscheid van Krama en Ngoko zich uitspreekt, domineert niet zoo absoluut zijn heele taal. Dat onderscheid, in het Javaansch doorgaande regel, schijnt in het Soendaneesch, ik zou haast durven zeggen: uitzondering, te zijn, die tot een *betrekkelijk*-klein aantal woorden zich bepaalt.

Maar bestaan doet het; Raffles heeft dat zeer goed gezien. Wie de moeite wil nemen van het „Soendasch brievenboek" door-te-loopen, dat onlangs door Holle is uitgegeven, kan zich daarvan door een menichte sterksprekende voorbeelden overtuigen. En het was een dwaling van Roorda (in 1838) [1], te meenen dat „het voornaamste onderscheid in een harderen of zachteren toon bestaat." Wel-degelijk openbaart het verschil tusschen Krama en Ngoko zich, voor een deel, ook in de keus der *woorden*. Zoo is b. v. koeda (paard) *Ng.*, kapal *Kr.*; powè (dag) *Ng.*, dintĕn *Kr.*; iroep (neus) *Ng.*, pangamboeng *Kr.*; lĕngĕn (hand) *Ng.*, panangan *Kr.*; asta *h. Kr.*; bĕtĕng (buik) *Ng.*, padaharan *Kr.*; hoeloe (hoofd) *Ng.*, sirah *Kr.*; mastaka *h. Kr.*; ngadèngè (vragen) *Ng.*, ngarĕngĕh *Kr.*; ngadangoe *h. Kr.*; dijoek (op een bank of stoel zitten) *Ng.*, tjalik *Kr.*; mata powè (zon) *Ng.*, panon powè *Kr.*; ngadjoewal (verkoopen) *Ng.*, ngabantjang *Kr.*; njokot (nemen) *Ng.*, njandak *Kr.*; hoentoe (tand) *Ng.*, waos *Kr.*; panah (pijl) *Ng.*, djamparing *Kr.*; njatoeh (eten) *Ng.*, dahar en nĕda *Kr.*; toewang *h. Kr.* [2]

Dat in de woordverzameling van de Wilde, die volgens de uitdrukkelijke verklaring van den uitgever „niet met een letterkundig doel was zamengesteld, en ook niet als een letterkundige arbeid werd aangeboden," de Krama- en Ngoko-woorden noch-volstrekt-niet onderscheiden worden, is begrijpelijk en vergeeflijk. Maar in een wetenschappelijk woordeboek had men, naar het me voorkomt, ook omtrent dit punt geheel-iets-anders mogen verwachten, dan de heer Rigg ons geeft. Ik wil er niet eens op drukken, dat het voorschrift en voorbeeld, door Roorda in zijn [3] Javaansch woordeboek gegeven, had behooren gevolgd te zijn, en telkens het verschillend spraakgebruik in Krama en Ngoko *nevens elkander* opgegeven, omdat zóo-alleen de woorden zich nevens elkander in den geest laten prenten; dat is een verschil van methode, waaromtrent verschil van inzicht mogelijk is. Ik ben zelfs bereid, verder te gaan. Ik wil het door de vingeren zien, dat in een inleiding die zich uitgeeft voor een soort overzicht van den bouw der Soendaneesche taal, een zoo-kardinaal punt als het onderscheid van Krama en Ngoko met een diep en onverklaarbaar stilzwijgen wordt voorbijgegaan. Maar zeker had men recht, in een woordeboek, dat in de Soendalanden-zelf gedurende een langjarig verblijf is voorbereid en tot-stand-gebracht, iets meer, iets anders en beters te verwachten, dan hier en daar bij een woord de kantteekening: „a refined expression." Ik zeg: hier en daar, want van de weinige Krama- en Krama-înggîl-woorden die zijn opgenomen, wordt er dat niet-eens altijd, laat staan: altijd even-dúidelijk, bijgezegd. Zoo herinner ik me b. v., dat bij *sirah* (hoofd) staat aangeteekend: „a honorary designation," en als voorbeeld aangehaald: sirah Kjai Adipati, the head of his honour the Adipati, terwijl *mastaka* (het h. Kr.) eenvoudig omschreven wordt door: „the head of a great man," zoodat de arme gebruiker van het woordeboek, dunkt me, in verzoeking komt om te vragen, of in het meêgedeelde voorbeeld *mastaka* niet beter gepast had; en dat bij asih (het Kr. van njaäh) en agĕng, agoeng (het Kr. van gĕdè) maar-niet vermeld wordt, dat ze Kramawoorden zijn. En, wat erger is, de meeste Krama- en Krama-înggîl-woorden zoekt men vruchteloos; de verzamelaar heeft ze, waarschijnlijk omdat hij ze niet kende, wechgelaten. Zoo b. v. kapal, dintĕn, asta (als h. Kr., in den zin van hand), pangamboeng, padaharan, ngarĕngeh en ngadangoe, ngabantjang, waos, djamparing, toewang, moendai (Kr. van ngala laoek, visschen), damang en wiloedjĕng (Kr. van tjagĕr, gezond), maparin (Kr. van mèrè, geven), karaos (Kr. van njĕri, pijn-hebben), en honderd anderen.

Niemand — het spreekt wel vanzelf — zou den heer Rigg zijn hard-gevallen, indien er, ook in dit opzicht, nochveel in zijn werk te verbeteren en aan-te-vullen ware overgebleven. Dwalen en mistasten is op een terrein als dit onvermijdelijk. Maar alles heeft zijn grenzen. We hebben hier te doen met een boek, waarin niet het flaauwste besef doorschemert van de klove, die in een Polyneziesche taal Krama van Ngoko scheidt; waarin de Kramawoorden, die door den mindere uit *beleefdheid*, uit *nederigheid* tegenover den meerdere worden gebruikt, geregeld, in lijnrechten strijd met het wezen der zaak, „verfijnde," en dus *beschaafder* uitdrukkingen worden genoemd; waarin dus kennelijk het wanbegrip wordt gehuldigd, dat het verschil tusschen Krama en Ngoko overeen zou komen met het onderscheid, dat in onze Europeesche talen tusschen *platte* en *fatsoenlijke* woorden bestaat. Verdienen zóo-grove fouten, die het boek bijna onbruikbaar maken, strenge afkeuring, of niet?

Ik heb noch een vierde grief, gegrond op hetgeen de heer Rigg in-het-midden-brengt over een „extensive class of words in the Sunda," die hij samenvat onder den generieken naam van „*idiomatic expressions*."

Die woorden, zegt Rigg, — „monosyllables, generally of three letters, as if they were a remnant of a very rude and aboriginal state of the language;" b. v. bĕt, boes, dĕl, dĕs, kĕk, kop, rĕm, rĕp, sĕp, sĕr, top, toet — „have a peculiar force and cannot be translated bij any corresponding word in a European language. They may even be left out of the sense of the passage where they occur, without exactly inju-

---

[1] In het voorbericht tot de Wilde's Nederduitsch-Maleisch en Soendasch Woordenboek.

[2] De kennis van het onderscheiden gebruik dezer woorden dank ik meerendeels aan de welwillende voorlichting van den heer Holle.

[3] Ik meen, naar aanleiding van al wat Roorda in Gericke's ontwerp veranderd, verbeterd, en bijgevoegd heeft, dit woord te mogen bezigen.

ring the meaning, but a native makes very extensive use of them, as they give force and precision to what he says." Op de juistheid en duidelijkheid van dit een-en-ander heb ik vrij-wat aan te merken.

Vooreerst moet ik opkomen tegen de uiterst-gewaagde en vermetele bewering, dat we in geen-enkele Europeesche taal voor de „idiomatic expressions", hetzij geheel of gedeeltelijk, korresponderende uitdrukkingen zouden hebben. Al kende de heer Rigg ook alle Europeesche talen — en het Hollandsch kent hij zeer zeker niet — dan-noch had hij behooren te bedenken, dat die „idiomatic expressions" woorden uit de volkstaal zijn, en dat over het niet-bestaan van soortgelijke uitdrukkingen in een Europeesche taal zich geen bepaald oordeel laat uitspreken, wanneer men niet lange jaren in dubbelen zin onder het volk geleefd heeft. Te onderstellen, dat de heer Rigg achtereenvolgens in al de landen van Europa eenige jaren zou hebben doorgebragt, gaat niet aan; hij zou dan een aartsvaderlijken leeftijd bereikt moeten hebben. Maar vandaar dan-ook, dat zijn beslissende uitspraak voor de wetenschap niet-de-minste waarde heeft.

In de tweede plaats schijnt de omschrijving van de „idiomatic expressions" als „woorden, die de inlander gebruikt om kracht en uitdrukking bij-te-zetten aan hetgeen hij zegt, hoewel ze den zin er van niet wijzigen," me uiterinate nevelachtig en onbepaald; vruchteloos zou men daaruit trachten af-te-leiden, met welk een soort of klasse van woorden we hier te-doen-hebben. En het voorbeeld van zoo'n „idiomatic expression," dat de heer Rigg bijbrengt om haar op-te-helderen, zou ons in-verzoeking-brengen om haar, niet-enkel van duisterheid en onvolledigheid, maar zelfs van onjuistheid te beschuldigen. In *kop bae dibakan* (= putting it into his mouth, he eat it), zegt namelijk Rigg, „*kop* indicates the deliberate act of putting into the mouth preparatory to eating, and implies that the man was eating it without knowing that there was any harm in it, or suspecting the stuff of being bad or poisonous." Me dunkt, het is noch-al-duidelijk, dat *kop* dan den zin wel-degelijk wijzigt; met andere woorden: dat het voorbeeld de, twee regels vroeger, gegeven definitie opheft, en dat we, bij slot van rekening, van de „idiomatic expressions" evenveel afweten, als of Rigg zijn boek nooit geschreven had.

En toch, zoo ik me niet ten-eenemale bedrieg, zijn die „idiomatic expressions" zoo'n onverklaarbaar raadsel niet. Ik ben noch-maar-weinig in de gelegenheid geweest, ze uit de levende taal, uit den mond van het volk, af-te-luisteren; in zoover is mijn opvatting van de zaak, die ik aan beter oordeel onderwerp, noch zuiver-hypothetiesch. Maar een hypothese, gebouwd op hetgeen Rigg's woordeboek omtrent de beteekenis van de onderscheidene „idiomatic expressions" ons leert. Wanneer ik daarin vind, dat *doer* is „the idiomatic expression of the report of a gun," *boes* die „of shoving or putting in," *lok* die „of laying hold of," *les* die „of sneaking off," *hans* die voor „the act of pouncing at with the mouth," en zoo verder, dan is, meen ik, de gevolgtrekking geoorloofd en gewettigd, dat we hier te-doen-hebben met *klanknabootsende uitroepingen*; met het afbeeldende, gewaarwordingen, handelingen en gebeurtenissen *schilderende*, element van de taal, dat ook in onze Europeesche talen, vooral onder de lagere volksklasse, noch-altijd een zeer belangrijke rol speelt. Mocht echter die gissing juist wezen, dan blijkt meteen de onhoudbaarheid van Rigg's stelling, dat ze niet vertaalbaar zijn. Althans, in het Hollandsch, met zijn: *plof*, daar lag hij; *top*, je hebt 'em; *flap*, kreeg hij er een; *hop*, ging het naar-binnen; *wip*, weck was hij, en honderd andere klanknabootsende uitroepingen, laten dan de meesten zich wel volkomen-juist weêrgeven.

Of overigens de beteekenissen die Rigg opgeeft, wel allen even-juist zijn, is een zaak die ik niet zou durven beslissen. In de boekjens van Holle heb ik noch-maar-éénmaal zoo'n „idiomatic expression" aangetroffen; het woord *bet* (Soend. Spel- en leesboekje, bl. 10). Volgens Rigg is dat „de eigenaardige uitdrukking voor het doorhakken, met één slag, van dunne takjens of twijgen." Ik moet doen opmerken, dat het me onbegrijpelijk is, hoe het woord dan dáar, in het verband van de rede, door Holle gebruikt kan zijn.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.		AGENTEN.
Februarij	14 Engelsch	bark	Syria	G. Woodcock	Bushire	2 Dec.	C. Bahre & G. Kinder.
〃	16 Ned. Indisch	stooms.	Macasser	J. C. Bierings	Singkawang	13 Febr.	W. Cores de Vries.
〃	— 〃	〃	Batavia	G. A. Nije	Singapore	14 〃	〃
〃	— Engelsch	oorlogsst.	Snake	Moresby	〃	13 〃	Maclaine, Watson & Co.
〃	17 Nederlandsch	schip	Zwerver	B. F. Franzen	North Shields	3 Nov.	. . . . . .
〃	— Engelsch	〃	Violet	J. G. Pitor	Soerabaija	4 Febr.	. . . . . .

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Februarij	15 Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	H. Kramer	Sam. en Soerabaija
			Kon. der Nederlanden	E. Lewis	Singap. via Muntok en Riouw.
〃	— 〃	bark	l' Amitié	J. Huwart	Soerabaija
〃	— 〃	schooner	l' Union	G. Schuit	Samarang
〃	— Engelsch	schip	Semass	G. Naunton	van Onrust n. Soerabaija
〃	17 Nederlandsch	bark	Otto	Stheeman Tresling	Tjilatjap
〃	— 〃	〃	Jacobus	van Loon	Bangkok

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Elisabeth	H. A. Harms		J. Cézard & Co.
	〃	Geertruida Maria*	J. C. Spiegelberg	Padang	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	bark	Elise en Henriette	P. J. Deterding		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Aeolus	N. J. de Vries	Soerab. en Pasoeroean	Reynst & Vinju.
〃		Vrede	D. van der Plas		Morgan, Melbourn & Co.
〃	brik	Wilhelmina & Elise	M. Priebée		Hunter, Houghton & Co.
〃	bark	Vereeniging	J. de Jongh	Nederland	Haager en Schuurman.
〃		Joan	C. Laseur	Soerabaija	〃
〃	〃	Wilhelmina Johanna	L. P. Anderson		J. F. van Leeuwen & Co.
Ned. Indisch	〃	Atiatool Rachman*	Said Salim		Coulstea.
	brik	Norfolk*	Said Albabassy		〃
〃	〃	Zwaluw*	P. Bloem		Haager & Schuurman.
〃	schip	Maria Henriette	J. Winter	Samarang	B. Kopersmit & Co.
〃	brik	Gapsoen*	Puré		Borneo Comp. Limited.
Engelsch	schip	Orso*	Jones		Morgan, Melbourn & Co.
〃	bark	Syria*	Woodcock		C. Bahre & G. Kinder.
Zweedsch	brik	Emma*	Anderson		J. Cézard & Co.
〃	bark	Sjofröken*	Prehn		〃
Old	〃	Wilhelm Kirchner*	H. G. Muller		Maclaine, Watson & Co.
Hamburg	〃	Kalimaas*	N. Spring		Metzendorff, Wilmans, R. & Co.

De particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Soerabaija.

DATUM.	VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	5 Ned.	bark	Australie	Jochems	Batavia
〃	— Amer.	〃	Annie Bowen	Cheeseboreug	〃
〃	6 N. I.	stooms.	Prins van Oranje	van Zandwijk	Bandjermas.
〃	7 〃	bark	Carolina	Pa Robia	Pasoeroean
〃	8 〃	〃	Little Tot	Katjoong	〃
〃	9 Ned.	〃	Senior	Swart	Samarang

Vertrokken schepen van Soerabaija.

DATUM.	VLAG.		NAM. DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Febr.	6 Ned.	bark	Cath. Wilhelmina	Klein	Bangkok
〃	— Zw.	〃	Emma	Anderson	Nederland
〃	— N. I.	〃	Fathal Haer	Sech Bahaloan	Grissee
〃	— 〃	stooms.	Oenarang	Kramer	Batavia
〃	9 Ned.	bark	Wilhelmina Maria	Postma	Nederland

In lading liggende schepen te Soerabaija.

VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	bark	Piet. Schoenmakers	v. Varelen	Nederland
		Macassar	Rip	
〃	〃	Electra	Wegman	Nederland
〃	〃	Straat Bali	Bakker	
〃	〃	Monitor	Almgren	Nederland
〃	〃	Jacob	Mulder Drenth	〃
〃	〃	Drie Gebroeders	Kramer	〃
〃	〃	Burgem. Hoffman	de Wit	
〃	〃	Maria Antoinette	Muijsson	〃
〃	〃	Wilhelmina Maria	Postma	〃
〃	〃	Anthony v. Hoboken	Hazewinkel	〃
〃	〃	Christina	Remmens	〃
〃	〃	Tagal	Göbel	〃
〃	〃	Beni	Müller	〃
Engelsch	〃	Magdalena	Lovet	
〃	〃	Willie	Anthony	

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	VAN
Febr.	3 Ned.	schip	Diana	Teenga	Soerabaija.
	5 N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Panaroekan.
〃	10 Ned.	schip	Rotterdam	Poort	Bezoeki.

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	NAAR.
Febr.	5 N. I.	schoen.	Carolina	Pa Robia	Soerabaija.
〃	4 Ned.	schip	S. van Heel	Dietz	Nederland.
〃	—		Baron. v. Heemstra.	Nepperus	〃
〃	7 N. I.	kotter	Little Tot	Katjong	〃

In lading liggende schepen te Pasoeroean.

VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	schip	Medea	Lourens	Nederland
	〃	Cath. Maria	Oomkens	〃
〃	〃	Diana	Teenga	〃
〃	〃	Rotterdam	Poort	〃
Zweedsch	〃	Carin	van Matern	〃
Bremer	〃	Betty	Bellstedt	〃

Aangekomen.

CHERIBON. 8 Febr. Ned. schip *Maria Elise*, Schuit, v. Batavia; N. I. brik *Pasekan*, Tan Sienking, v. do.— 9 do. bark *Kingoan*, Lie Boenkok, v. Tagal.
PEKALONGAN. 10 Febr. Ned. Ind. bark *Lochmady*, J. Prins, v. Batavia.
GRISSEE. 7 Febr. N. I. bark *Fathal Hair*, Sech Bahaloan, v. Soerabaija; do. do. *Allal Passaris*, Said Alydroes v. Sumanap.
SUMANAP. 4 Febr. N. I. *Badinbang*, Said Makenoen, v. Padang.
BANJOEWANGI. 31 Jan. Ned. bark *Abel Tasman*, J. R. Rijken, v Sumanap.— 2 do. schip *Johannes Anthonius*, A. de Voogd v. d. Straaten, v. Pasoeroean; do. do. *Joan Melchior Kemper*, J. K. Salm, v. do; Eng. do. *Enomia*, D. Gronow, v. Soerabaija; do. schip *Polmaise*, James Gladstone, v. do.— 3 Ned. bark *Karel August*, P. Meermans, v. do.— 4 Eng. schip *Dominion*, Jhn. Leeman, v. do.— Ned. bark *Maria Petronella*, J. S. Schol, v. Pasoeroean; do. do. *Vrede*, J. L. ter Bruggen, v. do.; do. do. *Friesland*, M. C. R. Mispelblom Beijer, v. do.; do. do. *Java*, F. G. C. Maan, Samar.; Soerabaija.— 6 do. bark *Alblasserdam*, J. t'Hoen, v. do.

Vertrokken.

CHERIBON. 9 Feb. Ned. Ind. brik *Marsoek*, Cowan, n. Samarang.
PEKALONGAN. 9 Feb. Ned. bark *Hendrika*, W. van Aalburg, n. Rott.— 11 N. I. do. *Noorban*, Said Djahia, n. Grissee.

JOANA. 6 Feb. N. I. brik *Vernon*, H. Ehrencron, n. Rembang.
SUMANAP. 4 Feb. Ned. bark *Alexander*, A. Dekker, n. Tjilatjap.
BANJOEWANGI. 31 Jan. Ned. bark *Admiraal de Ruiter*, F. F. Molling, n. Ned.; do. do. *Constantia*, M. A. Overgaauw, n. Rotterdam; do. schip *Willem de Zwijger*, W. L. v. d. Dries, n. Amsterdam.— 1 Feb. do. bark *Abel Tasman*, J. R. Rijken, n. Tjilatjap.— 3 do. schip *Johannes Anthonius*, A. de Voogd van der Straaten, n. Rotterdam; Eng. bark *Eunomia*, D. Gronow, n. Falmouth; do. schip *Polmaise*, James Gladstone, n. Londen.— 4 Ned. bark *Karel August*, P. Meermans, Nederl.— 5 do. do. *Joan Melchior Kemper*, J. K. Salm, n. Amsterdam.
PANAROEKAN. 18 Jan. Ned. schip *Prins van Oranje*, J. Hensing, n. Nederl.— do. do. *Amsterdam*, C. J. Doekzen, n. do.— 2 Feb. do. kotter *Krabbe*, Mardam, n. Pasoeroean.

NEDERLANDSCHE HAVENS.

Aangekomen.

BROUWERSHAVEN. 31 Dec. *Gebr. Houtman*, Withoff, Batavia; *Elise Susanne*, Grafthuis, do.— 1 Jan. *Hollandia*, Wap, Batavia (laatst v. Simonsbaai); *Joh. Hendrikus Ferdinand*, Lodewijks, do.— 2 *Mercator*, v. d. Woude, Batavia.— 4 *Brouwershaven*, Huizer, do.— 5 *Scotland*, Lyle, do.— 6 *Zes Gezusters*, Rutgers, Patjitan.— 7 *Bulgerstein*, Geerling, Bat.; *J. C. Schotel*, de Groot, do.
HELLEVOETSLUIS. 31 Dec. *Bengalen*, Planten, Tjilatjap.— 1 Jan. *Proteus*, Bosscher, Batavia.
TEXEL. 30 Dec. *Burgemeester van Reenen*, Zwaneveld, Batavia.— 31 *L. A. Bank*, Fallenius, do.; *Maria Agnes*, van Deursen, do. (laatst v. Simonsbaai); *Henriëtte*, Portengen, Samarang; *Celeritas*, Wagner, Padang.— 1 Jan. *Amalia Augusta*, de Veer, Batavia; *Ridderkerk*, Teerlink, do.; *Frans & Elize*, Niedfeld, do.; *Cortgene*, Reckers qq., Padang.— 2 *Anna Maria Wilhelmina*, Sontag Winkler, Batavia.— 3 *Alcyone*, Haacke, do.; *Maria Adolphina*, Blom, do.; *Amerika*, Zeeman, do.; *Kaap Hoorn*, Dik, Tjilatjap.— 5 *Cosmopoliet*, Westeninck, Batavia.— 6 *Kalimaas*, Jonker, do.— 7 *Paul Johan*, Kooy, Padang.— 8 *Aldebaran*, Meyboom, Bat.; *Herman de Ruyter*, Oelhoven qq., do.
ZIERIKZEE. 5 Jan. *Kosmopoliet*, Bouten, Batavia.— 9 *Haamstede*, de Boer, do.

Zeilklaar.

BROUWERSHAVEN. 9 Jan. *Triton*, Adriaans, Batavia; *Doggersbank*, Nuss qq., do.; *Landbouw*, Kleijnenberg, do. (via Suriname); *Fortuna*, de Ligny, Samarang; *Wilhelmina*, v. d. Kerkhoff, Singapore; *Niederwaard*, Tergast, Akyab; *Honigbij*, v. d. Valk, Melbourne; *Germania*, Franken, Sydney.
HELLEVOETSLUIS. 9 Jan. *Nagasacki*, Mos, Batavia; *Silentium*, Schagen v. Leeuwen, Melbourne.
TEXEL. 8 Jan. *Oceaan*, Doekzen, Batavia; *Louise Kroonpr. v. Zweden*, van der Linden, do.; *Mathilde*, Fekkes, Samarang; *Emergens*, Smit, Soerabaija.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

COWES. 4 Jan. Z. M. stooms. *Apeldoorn*, Hugenholtz, Nederland 1 v. Plymouth (n. Batavia).
FALMOUTH. 29 Dec. *Hebe*, Falkenberg, Bat. vert. 4 n. Stockholm.— 3 Jan. *John Land*, Hotchkins, Bat. vert. 4 n. Bremen.
ST. HELENA. 16 Nov. *Cornelia*, Wit, Java vert. 17 n. Amsterdam.— 17 *Aldebaran*, Meijboom, do. vert. 18 n. do.— 23 *Waalstroom*, Behrens qq. do. vert. n. do.
(ALGOABAAI). 3 Nov. *Kiandra*, v. d. Meer v. Kuffeler, Swartwick in lading n. Batavia.

Vertrokken.

LONDEN. 23 Dec. *Joh. Christiaan*, Obelt, Batavia.
DEAL. 7 Jan. *Wave Queen*, Clark, (v. Batavia) Rotterdam.
QUEENSTOWN. 22 Dec. *Christian Rankin*, Mc. Donell, Soerabaija.— 25 *Schoonderloo*, Otto. (v. Shields) Batavia, na geëindigde reparatie.
CLYDE. 26 Dec. *Ricord*, Ratchie, Batavia.
KAAP DE G. H. (Tafelbaai) 6 Nov. *Guinevere*, Jamieson, Batavia.— 10 *Moniteur*, Arlinger, do.; *Norma*, Muller, do.— 15 *Ingeborg*, Petersen, do.; *Alexander*, Dekker, do.— 16 *Dean*, Brabner, do.
(SIMONSBAAI). 14 Nov. *Min. Thorbecke*, v. Duyn, (v. Batavia) Rott.

Gepasseerd.

DARTMOUTH. 3 Jan. *Minerva*, Boteas, Shields n. Batavia.

Zeilklaar.

BOSTON. 16 Dec. *Borneo*, Hald, Batavia.

Schepen in lading.

TE ROTTERDAM.

Naar BATAVIA en SOERABAIJA, *Joh. Lodewijk*, v. d. Waal.— *Oranje-Nassau*, Strang van Hees.— *Hebe*, Kiehl.— *Besoeki*, Beckers.
Naar BATAVIA en SAMARANG, *Ida Elisabeth*, Dooren.
Naar BATAVIA en SINGAPORE, *Admir. de Winter*, Bunnemeijer.
Naar SAMARANG, *Vijf Vrienden*, Johan.
Naar PADANG, *Julie*, Brem.
Naar MELBOURNE, *Maasstroom*, Post.— *Jacoba Cornelia*, Ete.— *Constance*, Kimmeren.— *Isaac da Costa*, Klein.

TE AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, *Louise*, Buijs.— *Nieuw-Holland*, Tuk.— *Nicolaas Witsen*, Portengen.
Naar BATAVIA en SOERABAIJA, *India Packet*, Diepering.— *California*, de Wijn.— *Telamak*, Popken.— *Marg. Sim.*, Hoffman.
Naar SAMARANG, *Batavia*, van Dolder.— *Sliedrecht*, Feenstra.— *Kaap Hoorn*, Dik.
Naar SOERABAIJA, *Hendrika*, de Groot Stiffry.— *Mentor*, Duinker.— *Johanna*, Ouwehand.— *Henr. Geertruida*, de Boer.— *Maria Catharina*, ...— *Kijkduin*, Dekker.

Aangekomen Passagiers in Nederland.

Van JAVA: Per *Kosmopoliet*, kapt. Bouten: De Heeren Rooijards, echtgenoot en 4 kinderen; Overdijk, echtgenoot en 6 kinderen; Rochemons, echtgen., 3 kinderen en bediende; Dekker, Blom, de Perponcher en 20 gepasporteerde militairen.
Per *Alcyone*, kapt. Haacke: Mevr. de wed. Quentin; de heer van Schendel met echtg., kind en Jav. bedienden; mejufvrouwen Gaymans; de jongeheeren O. van Laar en W. de Haas; de korporaal Perezza.
Per *Hollandia*, kapt. Wap: 26 gepasporteerde Militairen.
Per *Johannes Hendrikus Ferdinand*, kapt. Lodewijks: 20 gepasporteerde Militairen.
Per *Amalia Augusta*, kapt. de Veer: De heeren J. Branning, echtg. en kind, en J. F. Mahieu, offic. van adm. 2de kl.
Per *Gebroeders Houtman*, kapt. Withof: De heer S. E. Harthoorn met echtg. en 5 kinderen.
Per *J. C. Schotel*, kapt. J. de Groot: de jongeheer Le Clercq.

Scheepstijdingen.

ROTTERDAM 9 Jan. Volgens partikulier berigt was het Nederlandsche schip *Aeolus*, kapt. de Vries, den 25 Nov. ll. in goeden staat zeilende op 3o 40' NB. en 21o 30' WL. Equipage en passagiers genoten den besten welstand.
DEAL 7 Jan. Het Ned. schip *Johannes Christiaan*, kapt. van Heemstede Obelt, van Londen n. Bat., is na 4 dezer onder Noord Voorland anker en ketting verloren te hebben, heden in een stormvlaag (hier ter reede) aangevaren en heeft daardoor schade aan den voorsteven, en aan het tuig bekomen.
RAMSGATE. 29 Dec. Het Ned. schip *Watergeus*, kapt. Giezen, van Newcastle n. Onrust, heeft ankers en ketting verloren, doch is, van hier, op nieuw voorzien.
PORTSMOUTH 24 Dec. De Ned. schroef korvet *Djambi*, komm. v. Rees, van 't Nieuwediep n. Rio-Janeiro bestemd, is alhier met verlies van ankers, kettingen, zeilen, booten en schade aan de machine binnengeloopen; hebbende 19 en 20 dezer in de Noordzee zwaren storm doorgestaan.
KAAP DE G. HOOP 30 Nov. Den 11 dezer woedde in Algoabaai een hevige storm uit het Z. O., waarin de Ned. bark *Kiandra* een anker verloor.
— De schepen *Albrecht Beyling*, kapt. Muller, v. Bat. n. Schiedam, en *Ottolina*, kapt. Eeleman, v. Soerabaija n. Rott. (als vroeger gemeld), alhier in avarij binnen, zijn bezig met timmeren. Van het eerste zijn 800 bn. koffij wegens beschadigdheid verkocht, terwijl nog een tweede verkoop zal plaats hebben; van het laatste zal mede een gedeelte der lading, om dezelfde reden, verkocht worden.
— Het schip *Minister Thorbecke*, kapt. van Duyn, heeft 9 Nov. in een geheerscht hebbenden Z. O. storm een anker verloren, doch heeft na van een ander voorzien te zijn, den 13den de reis voortgezet.

Gepraaide Schepen.

22 Aug., op 29o. 22' ZB. en 24o 50' WL., *Courier*, Carst, v. Amsterdam n. Batavia.
24 Sept., op 16o ZBr. en 29 WL., *Constantia*, Overgaauw, v. Amsterdam n. Batavia.
25 Sept., op 1o NB. en 23o WL., *Grie Gebroeders*, Kramer, v. Amsterdam n. Batavia.
5 Oct., op 18o 3' NBr. en 29o 59' WL., *Quintet*, Wiegmink, v. Amsterdam n. Batavia.
16 Oct., op 2o NBr. en 28o WL. *Anthony v. Hoboken*, Hazewinkel, v. Amsterdam n. Batavia.
25 Oct., op 22o 22' ZB. en 22o WL., *Tagal*, Göbel, v. Amsterdam n. Batavia.
3 Nov., op 35o 3' ZBr. en 20o 2 OL., *Vesta*, Gerrebrands, v. Batavia n. Rotterdam.
6 Nov., op 17o ZBr. en 32o WL., *Ouderkerk a/d. Amstel*, Swart, v. Rotterdam n. Batavia.
7 Nov., op 29o ZBr. en 5o OL., *William Simpson*, ... v. Batavia n. Londen.
21 Nov., op 5o NB. en 34o WL., *Java Packet*, Crap Hellingman, v. Amsterdam n. Batavia.
23 Nov., op 4o 18' NB. en 23o 49' WL., *Tollens*, Verhagen, v. Rotterdam n. Melbourne.
28 Nov., op 1o NB. en 26o 30' WL., *Salatiga*, Kettler, v. Rotterdam n. Soerabaija, en *Maria Magdalena*, Willenbrink, v. dito. n. Brazilie.
1 Dec., op 7o 46' NBr. en 24o WL., *Joan*, Laseur, v. Rotterdam n. n. Batavia.
2 Dec., op 4o 16' NB. en 23o 49' WL., *Anna Sophia*, Beckering, v. Amsterdam n. Batavia.
2 Dec., op 5o NBr. en 25o WL., *Kandanghauer*, Zeelt, v. Shields n. Soerabaija.
3 Dec., op 4o NB. en 24o WL.. *Haemstede*, de Boer, v. Java n. Zierikze.
4 Dec., op 2o 4' NB. en 23o 49' WL., *Amsterdam*, Wehdemeijer, v. Newcastle n. Soerabaija.
24 Dec., op 43o 39' NB. en 12o 46' WL. *Cornelis Anthonie*, Reinders v. Rotterd. n. Batavia.

249ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN *f* 100 EN DAARBOVEN.

Vijfde Klasse.

14 Lijst: No. 2450, *f* 25,000; No. 1085, *f* 2000; No. 17593, *f* 1000; Nos. 2685 2733 4999 6622 8642 12102 14948 en 15529, ieder *f* 400; Nos. 175 2583 5042 7587 8695 18868 en 19671, ieder *f* 200; Nos. 840 1827 2972 7177 7323 9176 9470 15208 15434 15623 16125 17941 en 19610, ieder *f* 100.
15de Lijst.: No. 12985, *f* 1000; Nos. 12183 en 12630, ieder *f* 400; No. 18803, *f* 200; Nos. 1730 2900 4044 5032 6138 8145 8341 9547 11713 13697 13958 16840 16957 en 17332, ieder *f* 100.
16de Lijst: No. 19304, *f* 1000 en Premie van *f* 30,000, No. 18453, *f* 400; Nos. 11330 en 14087, *f* 100; No. 16049, Premie van *f* 3000,

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM 8 JANUARIJ.

Met uitzondering van enkele artikelen, waarvan de uitvoer uit Noord-Amerika belemmerd is, en welke dien ten gevolge bijna uitsluitend door den invloed der spekulatie beheerscht, hoogst zeldzame prijsveranderingen ondergingen, bepaalde zich de handel in Koloniale Waren, gedurende het afgeloopen jaar 1862, grootendeels tot het voorzien in dadelijke behoeften, waarbij men zelfs ook nog met de grootste omzigtigheid te werk ging, naarmate de voortdurende onzekerheid omtrent de Europesche staatkunde min of meer vrees voor grootere ondernemingen inboezemde.

Vooral gingen de meeste ruwe fabriekstoffen zeer gebukt onder den druk van den Amerikaanschen toestand, daar de anders zoo belangrijke uitvoer van Europesche fabrikaten naar Noord-Amerika geheel of grootendeels belemmerd werd, en de Katoenindustrie — door de ontbrekende toevoeren van de grondstof uit Amerika en door zijne ontzaggelijk hooge prijzen — een schok onderging, waarvan de gevolgen zelfs na het eindigen van den oorlog in Amerika slechts langzaam te herstellen zullen zijn.

Onder de tegenwoordige omstandigheden zijn dus de vooruitzigten voor den geregelden handel in 1863 ook nog niet zeer gunstig, en het is slechts te hopen, dat de drukkende staatkundige toestand spoediger dan het zich laat aanzien, moge plaats maken voor een veel gunstiger en de vrije beweging van den wereldhandel daardoor hersteld moge worden.

KOFFIJ. Sedert onze vorige is de stemming in vastheid toegenomen en vertoonde zich meer en meer vraag zoowel voor binnen- als buitenlandsche behoefte, hetgeen tot eenige afdoeningen uit de 1ste hand aanleiding gaf, als: 3780 bn. Java ex Vijf Vrienden, 29 Dec. verkocht, waarvan 900 bn. groenachtig tot 45½ c. en 2880 bn. groenachtig à fijn groen tot 46 à 50 c; 1389 bn. Macassar, ex Maria Catharina (diverse soorten) die deze week verkocht werden tot 41½ c. dooréén, benevens 1200 bn. Santos, tot diverse prijzen afgedaan.

Te Amsterdam werden in de vorige week afgedaan 1300 bn. Macassar, ex Maria Catharina, tot 39 à 44 c. Ook voor maatsch. ceelen is meer vraag; tot 45½ c. voor goed ord. zuiversmakende Java vonden onderscheidene omzettingen voor behoefte plaats, en tot dien prijs wordt thans weinig meer aangeboden.

De verkoopen gedurende de maand December bestonden uit:

4700	bn.	Java, ord. à goed ord. bleek groenacht.	44 à 45½	c.
2200	〃	〃 blank	45½ 〃 46	〃
5300	〃	〃 groenachtig à fijn groen	45½ 〃 50	〃
800	〃	Macasser	42 〃 43½	〃
1100	〃	Santos	39 〃 42	〃

RUWE SUIKER. Gelijk gewoonlijk gedurende de laatste dagen des jaars weinig omzettingen te vermelden zijn, is dit ook thans nog meer het geval geweest door de flaauwe stemming, welke in het artikel heerscht, en waarvan vooreerst weinig verbetering te wachten is. Verkocht werden:
404 kr. Java ex Vijf Vrienden.
78 kann. Batavia No. 12 ex Antonia *f* 29½.
238 d°. 〃 9 opgeslagen *f* 25½.
530 kn. Samarang, nieuwe oogst, aanvoer per Cosmopoliet, No. 13½ *f* 32½.

RIJST. De ordinaire soorten waren gedurende het afgeloopen jaar aanhoudend in eene gedrukte stemming, hetgeen aan de lage prijzen van andere levensmiddelen, voornamelijk van aardappelen — waarvan de oogst zoo bijzonder ruim geweest is — en aan de voortdurend gedrukte Graanmarkt is toe te schrijven. Bij den aanvang van het vorige jaar was de prijs van ongepeld Arracan *f* 7½, welke prijs in de maand Maart op *f* 7¼, in April op *f* 6¾, en in Augustus zelfs op *f* 6¼ daalde; nadat in October weder *f* 6⅞ à en in November *f* 6¾ besteed geworden was, ging de notering in December op nieuw tot *f* 6½ terug. Eene geheel tegenovergestelde rigting volgden de betere gepelde soorten, zoo als Java Tafel en Arracan Voorloop, die gedurende het geheele jaar, bij gebrek aan Carolina Rijst, gevraagd bleven en bij zeer reduceerende voorraden van *f* 13½ à *f* 14 voor gepelde Tafel tot *f* 17 à *f* 18 gestegen zijn, welke prijzen men ook thans nog zou besteden, als er voorraad was. Men ziet met verlangen het arrivement te gemoet der lading Tafel per Wave Queen, met 13000 bn. reeds uit Engeland op hier gezeild. Men noteert blanke à grove Java *f* 10 à *f* 11.

De aanvoer te Rott. bedroeg in Dec., 8609 bn. tegen 25200 bn. in 1861.
De 1e hands voorraad 49600 bn. tegen 40100 bn. in 1861.
De aanvoer in Nederland 13900 bn. tegen 53500 bn. in 1861, en de 1e hands-voorraad 49600 bn., tegen 72800 bn. in 1861.

JAVA TABAK. De aanvoeren van dit artikel vonden vroeger dan gewoonlijk en voor het grootste gedeelte bijna gelijktijdig plaats, zoo dat nu, op eenige kleine nog te verwachten partijen, benevens het nog niet aan de markt gebragte gedeelte na, de geheele oogst van 1861 reeds verkocht is, zijnde wij daardoor in staat een bepaald oordeel daarover te kunnen vellen. De Rembang Tabak viel, eenige plantages uitgenomen, wat kleur en blad betreft zeer goed uit; hoewel de kwantiteit beduidend minder dan vorige jaren was, zijnde daarenboven de oogst BJDL. per het schip Johanna Wagner, verongelukt. Doorgaans bedongen deze soorten hooge prijzen. De Kediri Tabak viel mede zeer goed uit en bedongen dan ook flinke prijzen. Deze soorten werden zoo langs hoe meer gepreferreerd. Er arriveerden hiervan belangrijke partijen, die allen grif verkocht werden.

De Lamadjang Tabak viel doorgaans variabel van kleur en wat onsterk vooral aan de steel, en bragt dientengevolge slechts middelmatige prijzen op. De Malang en Kawi Tabak viel zeer goed, doch leverde weinig dekblad op. De prijzen hiervoor aangelegd waren mede zeer hoog. De Bezoekie Tabak scheen veel door den regen geleden te hebben, waardoor het blad eenigzins murw en onsterk was. Deze soorten waren echter buitengewoon bladdig en goed van kleur en bedongen daarom hooge prijzen.

Van de zoogenaamde Boeren Malang Tabak arriveerde eene groote kwantiteit en werd allen, hoofdzakelijk door het hooge standpunt der kerf- en Brazil-Tabak, grif verkocht. Eene meer gedetailleerde omschrijving van elk gewas te geven zou dit berigt te uitgebreid doen worden.

In het algemeen zij nog aangemerkt, dat de kooplust voor dit artikel weder groot was en men voor het buitenland zoowel als voor binnenlandsche consumtie in groote concurrentie zijne inkoopen moest doen, waardoor de prijzen dikwerf ver boven de taxatie en de verwachting gedreven werden.

Het 1861er gewas kan op 70,000 pakken geraamd worden, zijnde met de verongelukte partijen er bij er bij gerekend ongeveer zooveel als verleden jaar.

De verkoopen te Amsterdam bedroegen 54427 pakken, en te Rotterdam 24551 pakken.

Aanvoer te Amsterd. 46909 pak, en te Rotterd. 19303 pak. Voorr. op heden te Amsterdam 1444 pakk. tegen 9002 in Ao. Po. Voorr. op heden te Rotterdam 702 pakk. tegen 5950 Ao. Po.

MANILA SIGAREN. Deze soorten ondergingen in de maand Februarij eene belangrijke prijsverhooging, ten gevolge der ontvangen berigten van Manila, dat er gedurende het geheele jaar geen uitvoer zoude plaats hebben. De belangrijke aanwezige voorraad, benevens de groote zeilende partijen, werden verscheidene malen verhandeld, en liepen de prijzen van *f* 27 E. op *f* 48 E. Later bleek het dat de consumtie ten gevolge der hooge prijzen zeer verminderde, zelfs bijna opgehouden had, waardoor de prijzen successivelijk terug liepen en nu weder op *f* 30 E. genoteerd worden. Aangezien de consumtie op die prijzen weder belangrijk is toegenomen en de voorraad door de uitvoer aanzienlijk vermindert, is het waarschijnlijk dat de prijzen weder zullen stijgen.

(*Slot volgt.*)

Te Batavia, den 18 Februarij 1863.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia........ Per legg.	70.—	....	afgedaan.
Cassia Vera	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben........ Per pic.	65.—	....	〃
Foelie N°. 1 Benkoelsche	30.—	45.—	afgedaan.
Gom Elastiek........ Per pic.	87.—	90.—	verkocht.
〃 Benzoin	....	....	〃
〃 Dammar........ Per pic.	19.—	....	
Gutta Percha	....	....	niet ter markt.
Huiden, Koe	2.75	3.75	} te plaatsen.
〃 Buffel........ Per stuk.	3.—	4.—	
Indigo	4.30	....	te Samarang afgedaan.
Japan Boomwas	38.—	40.—	afgedaan.
Kamfer, Japan. per Balie	....	....	zonder aanvoeren.
Koffij, Java	42.—	....	zonder voorraad.
〃 Padang	....	....	niet ter markt.
Koper, Japansch	....	....	niets aan de markt.
Kruidnagelen........ Per pic.	42.—	....	in de 1ste hand geen voorr.
Notenmuscaat No. 1 Benkoelsche.	60.—	65.—	naar kwaliteit.
Peper, zwarte	15.—	17.—	afgedaan.
〃 witte	32.—	....	ontbreekt.
Rotting, Banjermassing	12.—	12.50	verkocht.
〃 Padang	8.50	9.—	〃
Rijst, Indramaijoe met zakken	....	....	zonder aanvoeren.
〃 Witte Batavia 1e kwalit.	200.—	210.—	} weinig vraag.
〃 〃 〃 2e 〃	180.—	195.—	
〃 Carga	145.—	170.—	
〃 Padang	....	....	
Sapanhout Manila in Entrep.	8.—	....	lusteloos.
〃 Bima........ Per pic.	8.—	....	〃
Suiker No. 16	14.—	15.—	volgens nummers.
Tamarinde	6.—	....	geen omzettingen.
Was	180.—	....	zeer begeerd.
Tin, Billiton	85.—	....	afgedaan.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato à 101% 〃 〃 〃 〃 99% bij het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt *f* 11.60 afgedaan.
〃 China *f* 2.74 per dollar nominaal.
〃 Singapore *f* 2. 77½ per dollar.
〃 Calcutta *f* 116 per 100 Cs. Rs. nominaal.

Spetiën.

Sovereins *f* 12,15 à *f* 12.20 afgedaan.
Dukaten *f* 7.— oude.
〃 *f* 5.75 nieuwe.
Mexikaansche Dollars *f* 2,70 nominaal.
Doubloenen roode *f* 38.—.
〃 geele *f* 40.—.
Tien gulden stukken *f* 10.25.
Chineesch goud in staven *f* 38.— per reaal, naar kwaliteit.

Te Samarang, den 12 Februarij 1863.

Koffij, *f* 40.— per pikol, zonder voorraad.
Suiker *f* 14.— per pik. voor No. 16 in krand. nom. zonder voorraad.
Indigo *f* 4.30 voor prima kwaliteit per Amst. ℔. schaarsch. afwijkende soorten (ongewild.
Koehuiden, *f* 56.— per kodie. } Op levering aangeboden.
Buffelhuiden, *f* 50.— per kodie. }
Staart Peper niet voorhanden.
Rijst Ordinair wit, *f* 230.— à *f* 240.— } per koijang à 28 pik. zonder
〃 carga, 〃 190.— à *f* 210.— } zakken.
〃 vreemde carga soorten *f* 125.— à 195.— naar kwaliteit.
Klapper Olie, *f* 28.50
Katjang 〃 〃 27.50
Rotting, *f* 12.— Per pikol schaarsch.
Wisselkoers op Holland pari. à 101%
〃 voor vrachten pari.

Te Pasoeroean, 11 Februarij 1863.

Suiker No. 16. Nominaal.
Rijst, (Witte) ℔ pik. *f* 10.—
Olie (Klapper) ℔ pik. *f* 28.—
〃 (Katjang) 〃 〃 〃 25.—
Wisselkoers, Pari.

Ontvangen in 's Lands Pakhuizen te Pasoeroean tot en met den 11den Februarij 1863. Oogst 1862.
238,271-14 pik. suiker.
154,762-02 〃 koffij.

Restant Produkten in 's Lands Pakhuizen te Pasoeroean op den 11den Februarij 1863.
54,780-99 pik. Suiker, oogst 1862,
41,971-52 〃 Koffij 〃 1862.

Restant Produkten in 's Lands Pakhuizen te Probolingo op den 7den Februarij 1863.
40,414-23 pik. suiker, oogst 1862.

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia,

VAN DEN 13 TOT 17 FEBRUARIJ 1863.

Van Nederland per *Aeolus*.

1 kistje gem. S H No. 503.
1 〃 〃 V L 3 H. J. Lion, Batavia.
1 〃 〃 No. 33.
1 〃 〃 K & C 8745
1 〃 〃 M & L No. 2297.
1 〃 〃 F W v F v R No. 2.
1 〃 〃 A. C. de Meijer, Batavia.
1 〃 〃 T. U. V X. No. 7
1 vat gem. M No. 6.

Van Rotterdam per *Joan*.

1 kistje gem. G V 1.
1 〃 〃 D K.
1 T. H. Orans, Batavia.
1 〃 〃 D M 4068, V
1 〃 〃 M P S Batavia.
1 〃 〃 V D B 2199.

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet
H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.